

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

Η εκκλησιαστική τέχνη στη Δυτική Ευρώπη

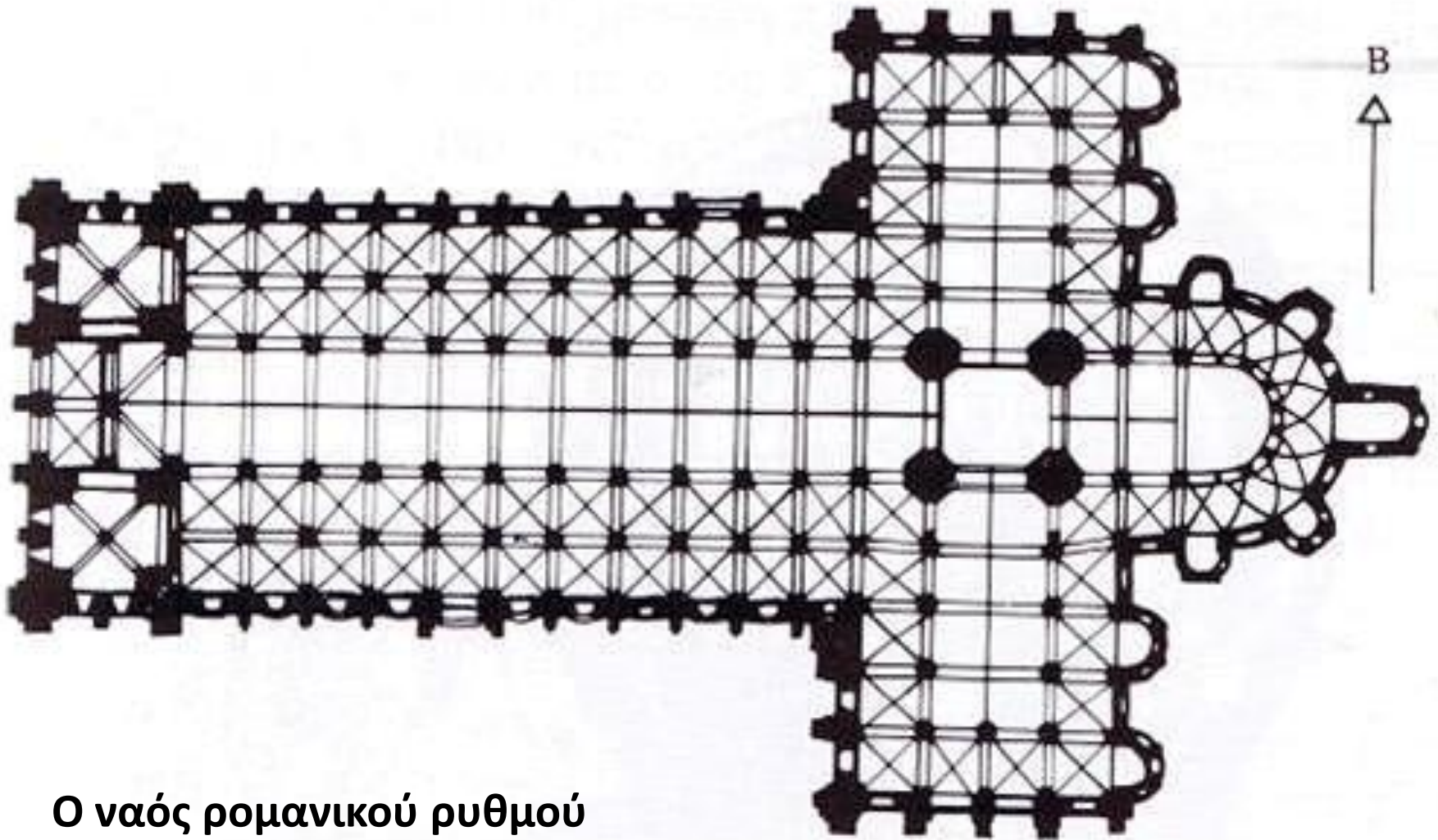
Η εκκλησιαστική τέχνη σε κάθε εποχή διαμορφώνει νέους τρόπους έκφρασης, **επηρεασμένη από** τα γεγονότα της εκκλησιαστικής **ιστορίας**, από τα **δόγματα** της Εκκλησίας και από τον **πολιτισμό** των λαών που συμπεριλαμβάνει στους κόλπους της. Οι επιδρομές γοθικών φύλων, από τον 5ο μ.Χ. αιώνα και μετά, άλλαξαν πολιτιστικά τη Δυτική Ευρώπη. Οι κυριότερες μορφές της εκκλησιαστικής τέχνης που αναπτύχθηκαν στη Δύση είναι:

- **Αρχιτεκτονική,**
- **Ζωγραφική,**
- **Γλυπτική,**
- **Βιτρό,**
- **Μουσική.**

Ρομανικός ρυθμός

(10ος-12ος αι. μ.Χ.)

- Ρωμαϊκά ανάμεικτα με ντόπια στοιχεία των ευρωπαϊκών λαών
- κυρίως των γερμανικών φύλων
- δημιούργησαν τη βάση για την ανάπτυξη (γύρω στο 1000 μ.Χ. στη Γαλλία) της ρομανικής τέχνης.

Ο ναός ρομανικού ρυθμού

- Είναι συνήθως μεγάλη μεγάλη τρίκλιτη βασιλική με μακρύ εγκάρσιο κλίτος στα ανατολικά
- Εκεί όπου συνήθως υπάρχει η αψίδα του Ιερού, ο ρομανικός ρυθμός έχει πολλές μικρότερες αψίδες που αποτελούν παρεκκλήσια.

Άγιος Σερνέν, Τουλούζη, Γαλλία (κάτοψη, φωτογραφία από άνω). Διακρίνεται σταυρός στη στέγη

Κατασκευάζονται συμπαγή και ογκώδη (εκκλησία-κάστρο) οικοδομήματα, που επιβάλλονται με τις διαστάσεις τους.

Παναγία του Πουατιέ

Ο Καθεδρικός ναός του Σαντιάγο ντε Κομποστέλα (Αγίου Ιακώβου).
Ρομανική κατασκευή με ύστερες γοθικές και μπαρόκ προσθήκες.

- Οι τοίχοι έχουν μεγάλο πάχος, οι κίονες και
- οι πεσσοί μεγάλο βάρος.

Ναός Αγίας Μαγδαληνής στο Βεζελέ (Vézelay)
της Γαλλίας, πρώιμος 12ος αι.

Ογκώδεις πύργοι
και καμπαναριά
ξεπερνούν το ύψος
της σαμαρωτής
στέγης.

L'abbaye
de Saint-Savin

Ο τρούλος έχει κατάληξη πολυγωνική ή πυραμιδοειδή. Abtei Maria Laach

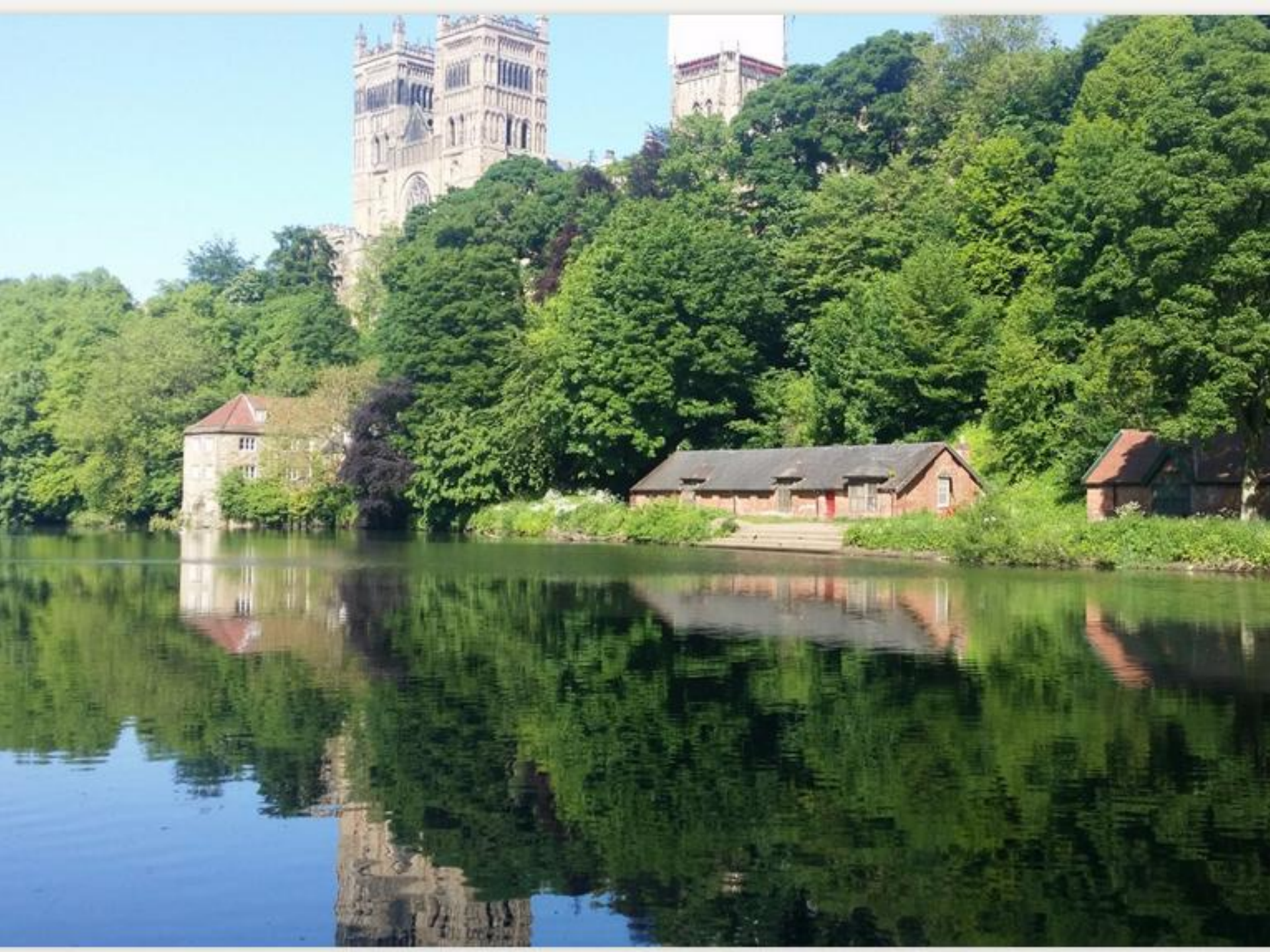

Οι δυνατοί πέτρινοι τοίχοι εκφράζουν την πίστη στην ικανότητα της Εκκλησίας να μάχεται τις δυνάμεις του Σκότους ως την ημέρα της Κρίσης.

Ναός του αβαείου των Βενεδικτίνων στο Μούρμπαχ, νότια Αλσατία, περ. 1160.

CATHEDRAL

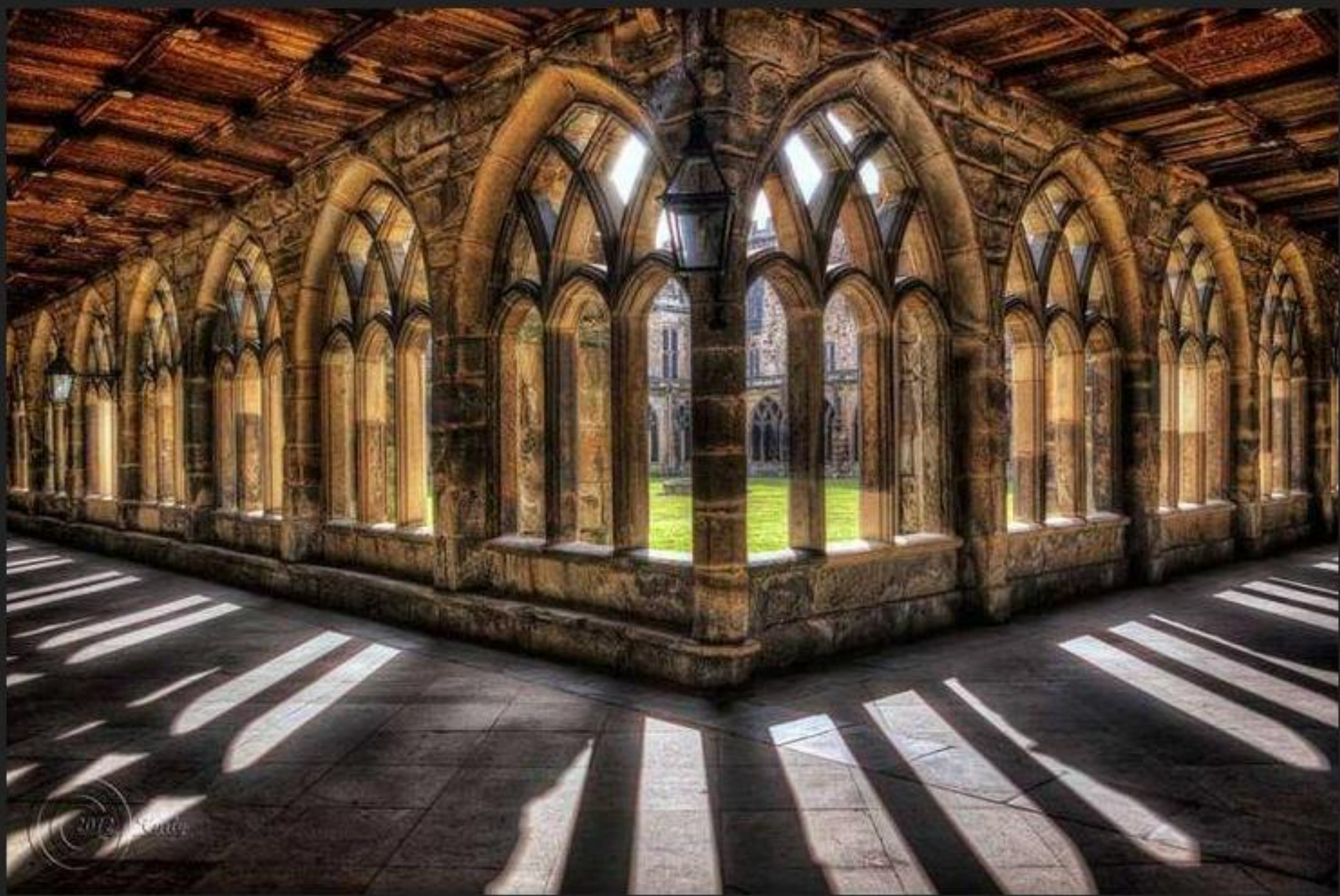

Εσωτερικό, κεντρικό κλίτος

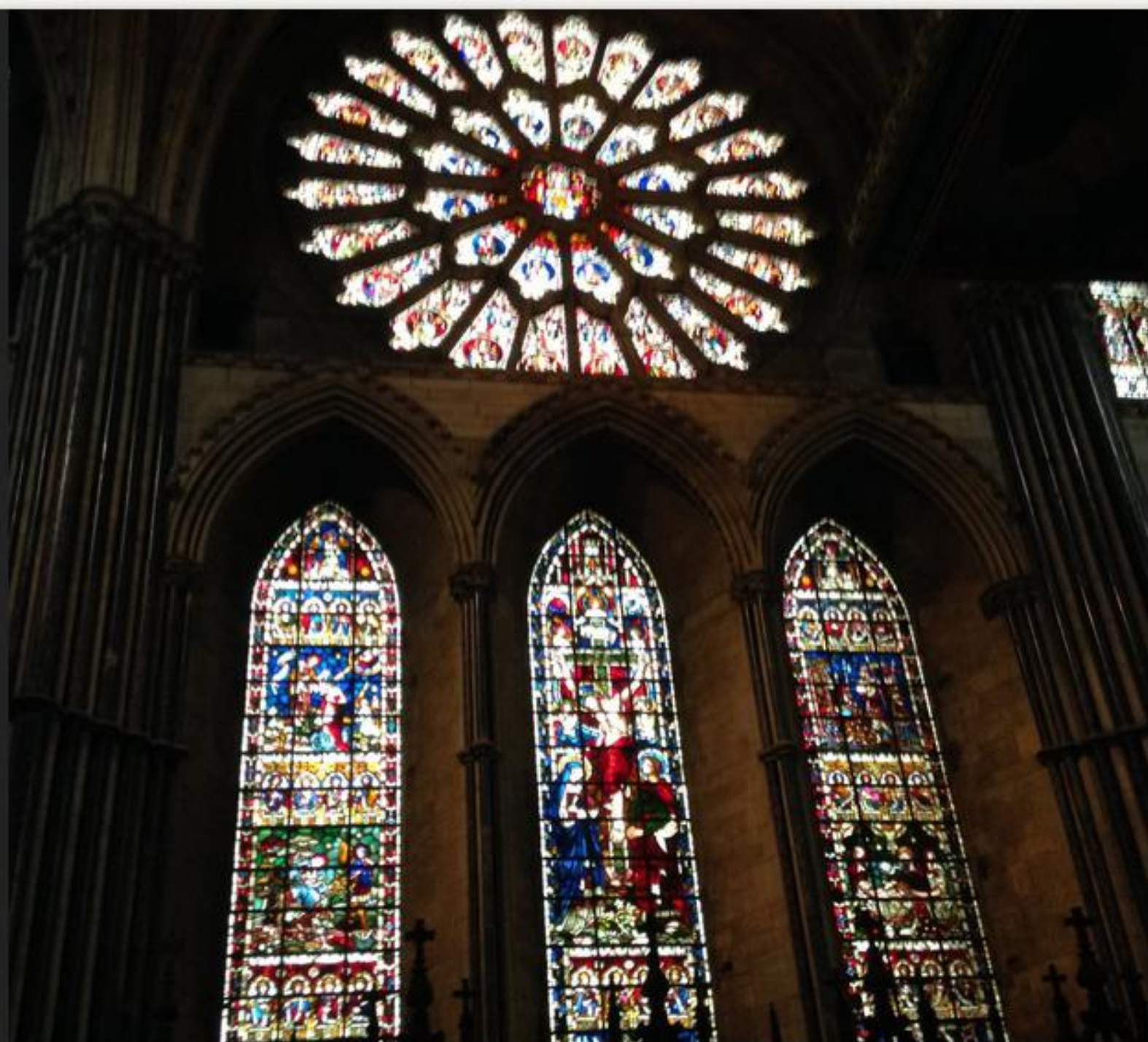

Ρομανική τέχνη στη Ιταλία

- Στην Ιταλία, όπου ο ρυθμός αυτός δεν είχε μεγάλη διάδοση, ρομανικά μνημεία εμφανίζονται κυρίως **στις βόρειες επαρχίες,**
- εκτός από τη **Βενετία** στην οποία εμφανίστηκε άλλη αρχιτεκτονική παράδοση, **επηρεασμένη από το Βυζάντιο.**

Άγιος Ζήνων, Βερόνας

Basilica di Sant'Ambrogio
Milano

Ο καθεδρικός ναός **Σάντα Μαρία ντελ Φιόρε** (Ντουόμο) της Φλωρεντίας και το Βαπτιστήριο

Καθεδρικός Ναός της Pisa

Γλυπτική - Ζωγραφική

Η ρομανική
διακόσμηση με
ανάγλυφα είναι
αυστηρή και
εντυπωσιακή.

Η εκδίωξη από τον επίγειο
Παράδεισο, γλυπτή
διακόσμηση χάλκινης θύρας
του Σαν Τζένο στη Βερόνα
της Ιταλίας

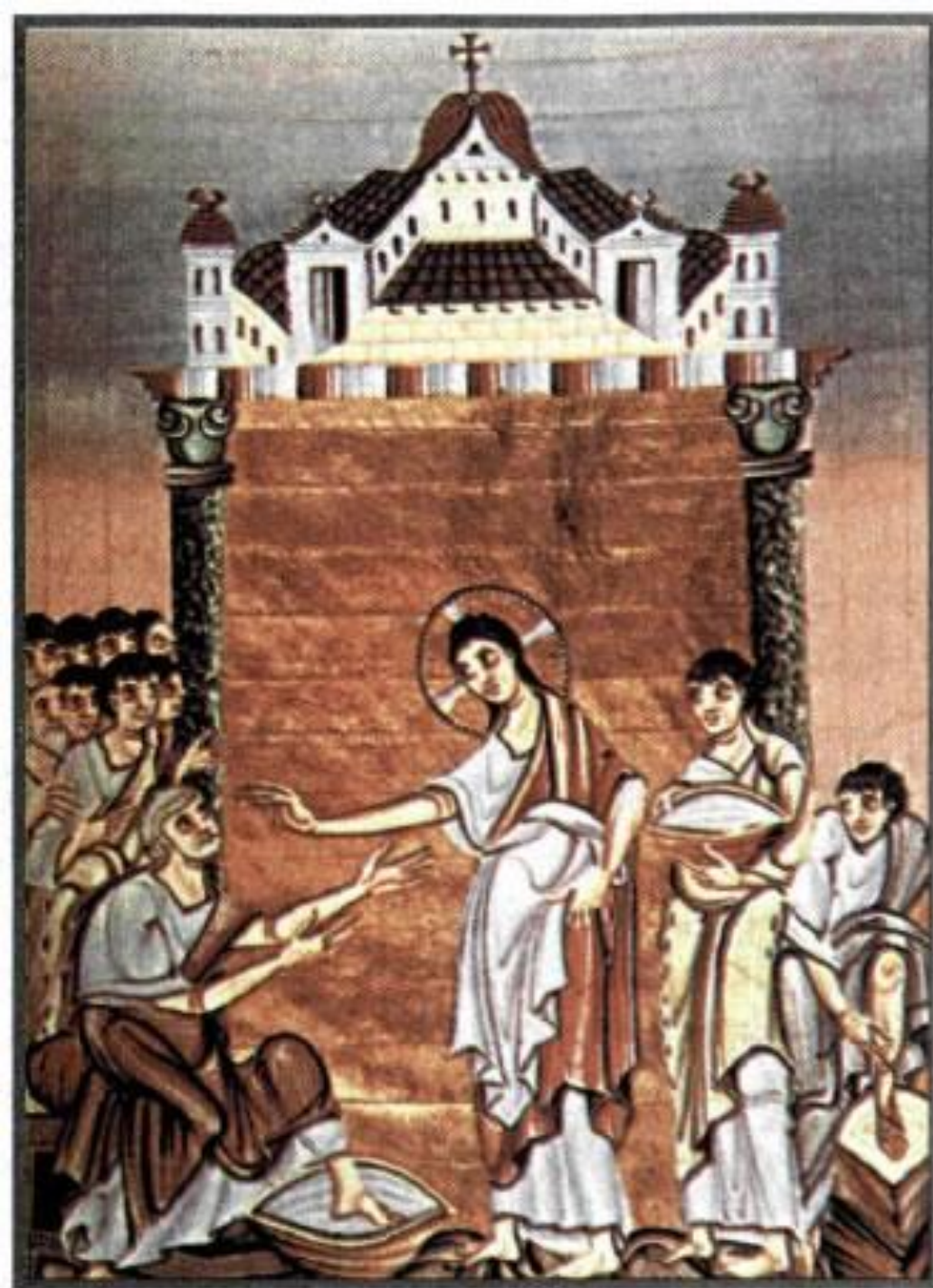

Last Judgment by Gislebertus in the west tympanum. *Saint-Lazare d'Autun*

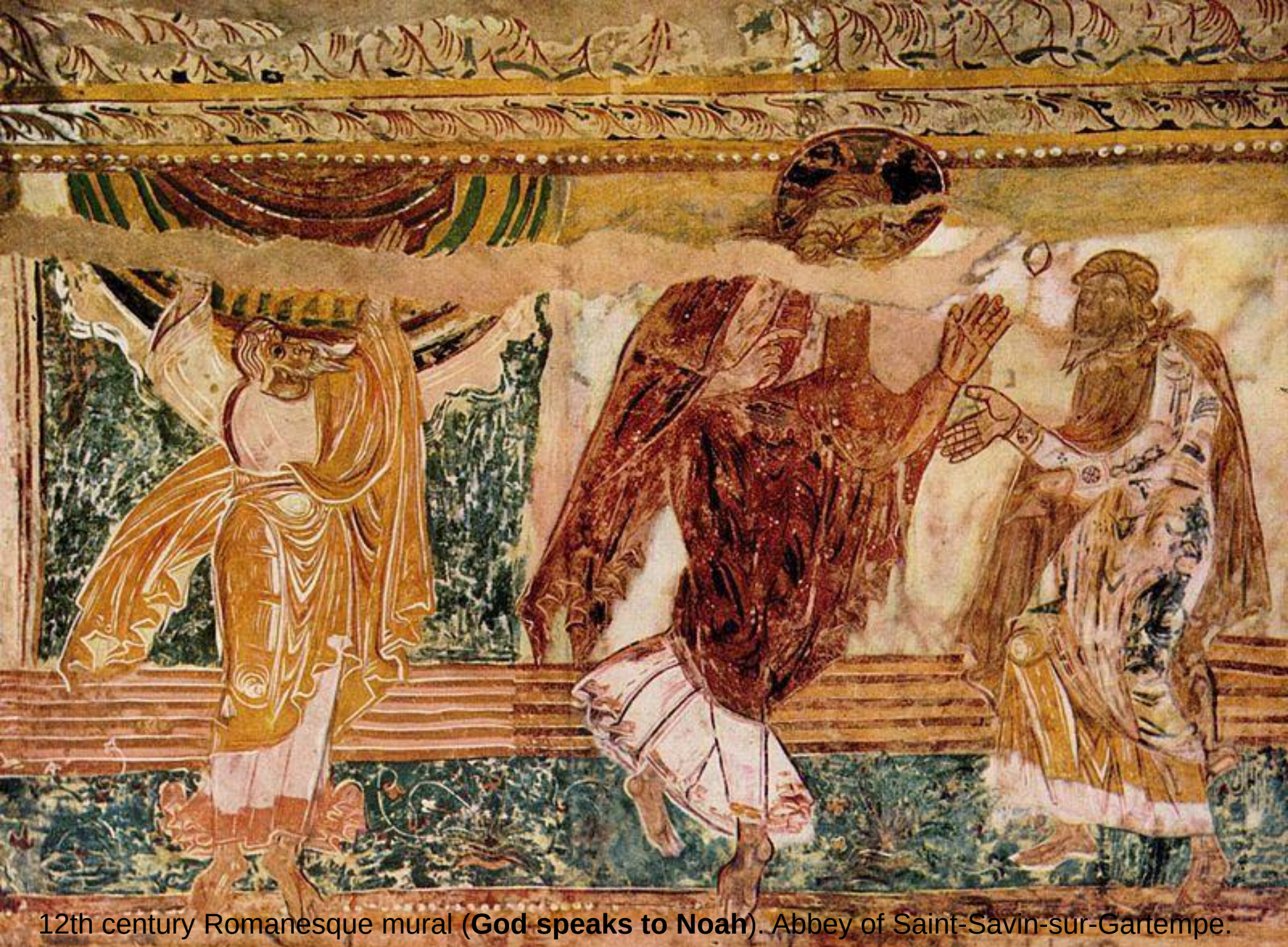

The Temptation of Eve. Saint-Lazare d'Autun

Οι εικόνες ρομανικού
ρυθμού, θυμίζουν αρκετά
τις βυζαντινές και
χαρακτηριστικό τους είναι
οι σχηματοποιημένες,
αλύγιστες μορφές.

Η σκηνή του Νιπτήρα.
Μικρογραφία από το Ευαγγέλιο του
'Οθωνος Γ', περίπου 1000, Μόναχο,
Βαυαρική Κρατική Βιβλιοθήκη.

12th century Romanesque mural (**God speaks to Noah**). Abbey of Saint-Savin-sur-Gartempe.

Στη Γαλλία το 12ο αι. εμφανίζεται ένας νέος ρυθμός ο γοτθικός

- Διατηρείται ο πέτρινος σκελετός του ρομανικού ρυθμού
- αλλά οι στρογγυλές αψίδες μετατρέπονται σε αιχμηρές.
- Ο θόλος τώρα είναι ψηλότερος (συμβολίζει το πλησίασμα προς το θείο).
- Το βάρος εξαφανίζεται και το κτίριο δίνει την εντύπωση ότι υψώνεται με φορά προς τα επάνω.
- Στη θέση των τοίχων μπήκαν μεγάλα παράθυρα και οι τοιχογραφίες έδωσαν τη θέση τους στα υαλογραφήματα (βιτρώ).
- Γλυπτά έργα και αγάλματα, βασισμένα σε θέματα από τη ζωή του Χριστού, των Αποστόλων και των Αγίων κοσμούν τις προσόψεις και το εσωτερικό των καθεδρικών ναών.

Τα ωραιότερα γοτθικά κτίρια
είναι οι **καθεδρικοί ναοί**
που κτίζονται στις έδρες των επισκόπων
στο κέντρο της πόλης

Cathedral of Chartres
This huge cathedral
dominates the small town

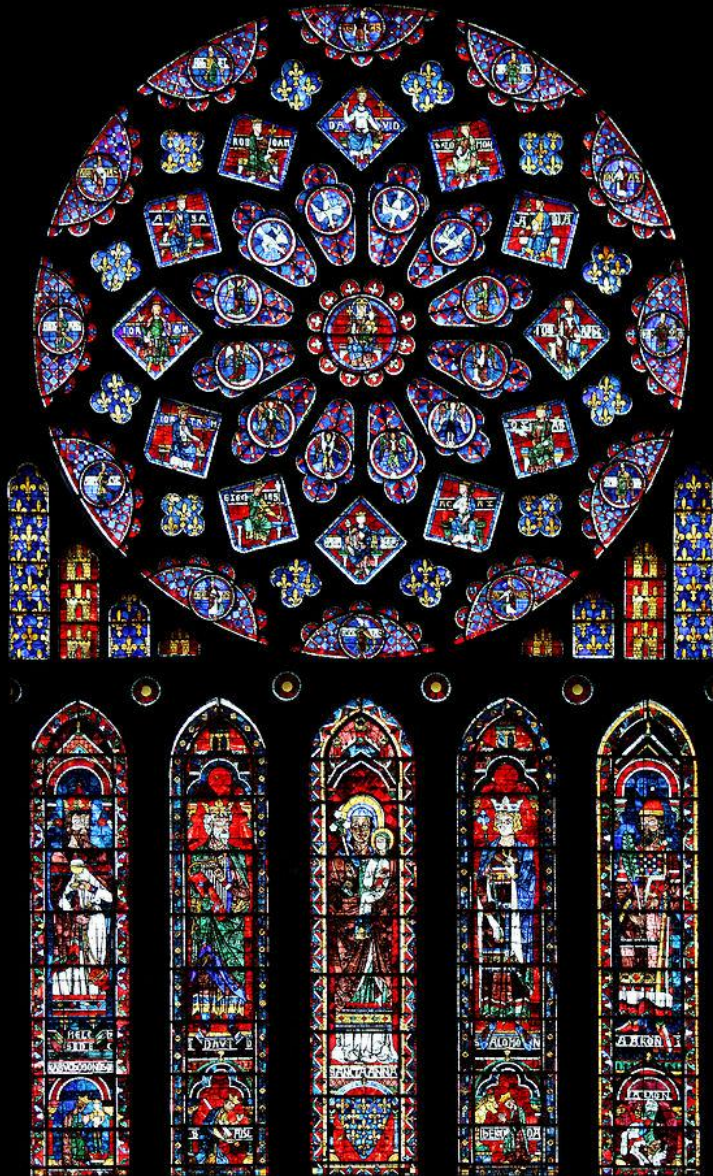
View from south-east

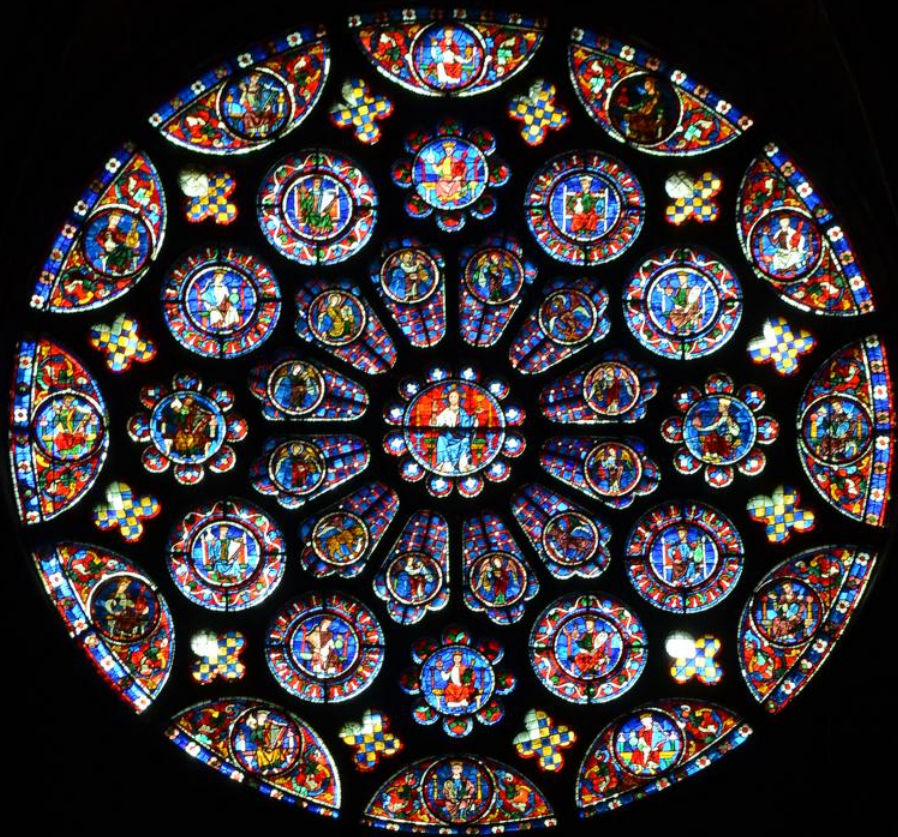
Choir

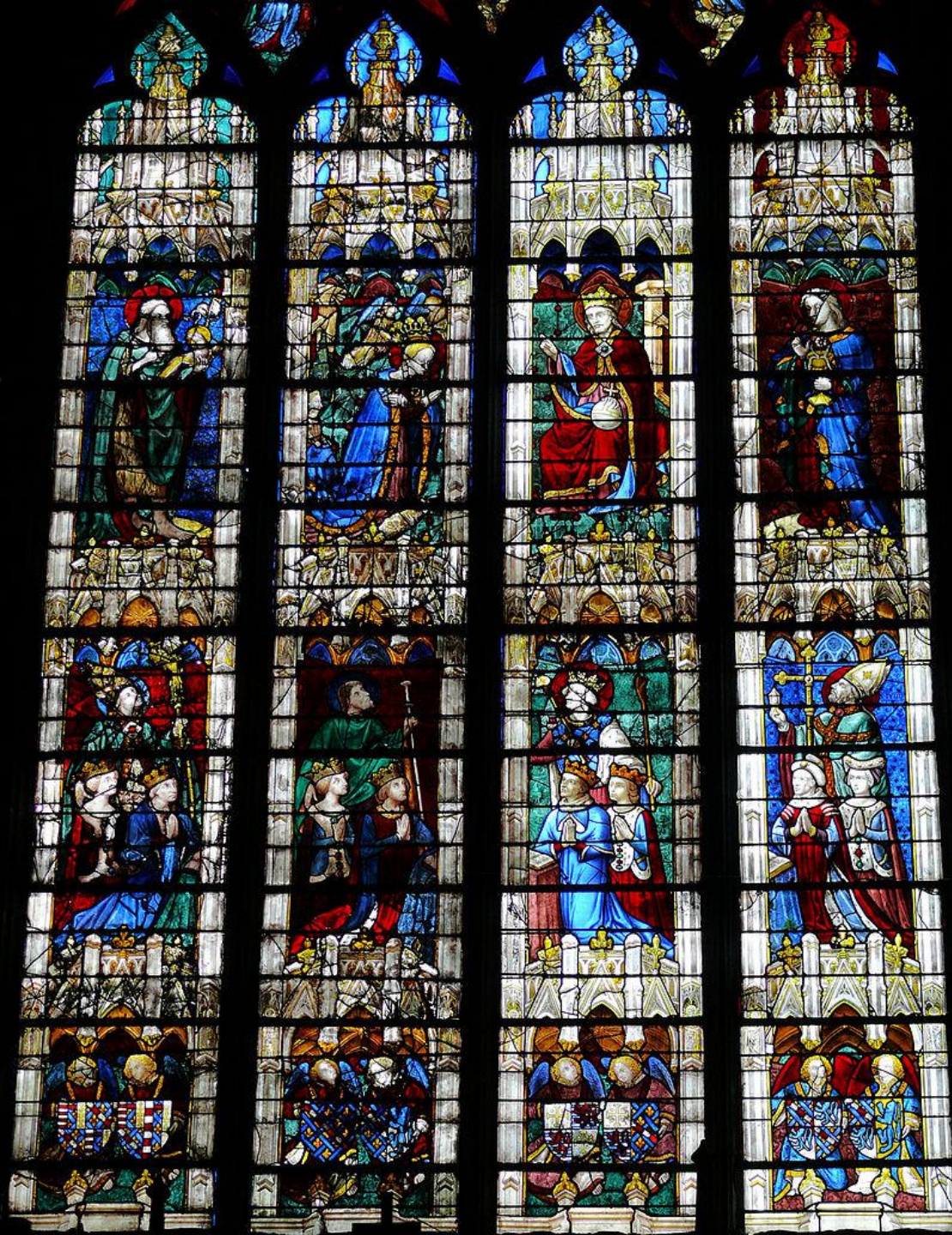
Flying buttresses

North transept rose window, c.1235

South transept rose window, c.1221-30

Window of the Vendome Chapel,
c.1415

The west façade (*Portail royal*)

Central tympanum of the Royal portal

North transept porch with a window of the sacristy (c.1310) in the background

Pythagoras on one of the archivolt over the right door of the west portal at Chartres

Cathédrale de Reims

Intérieur de la cathédrale, vers le chœur. L'autel principal et à gauche la cathèdre

Anges blancs

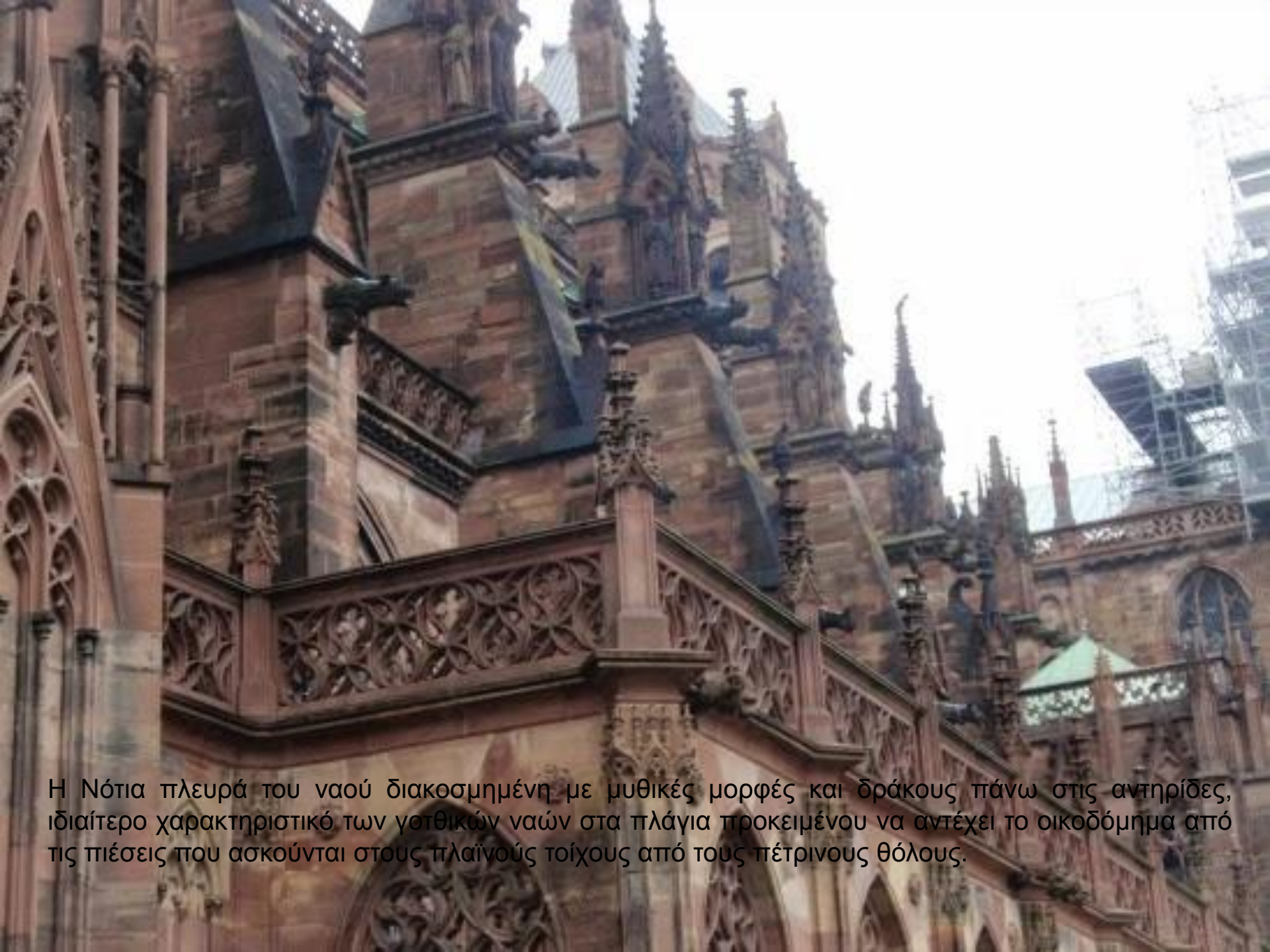
L'Ange au sourire

grand orgue

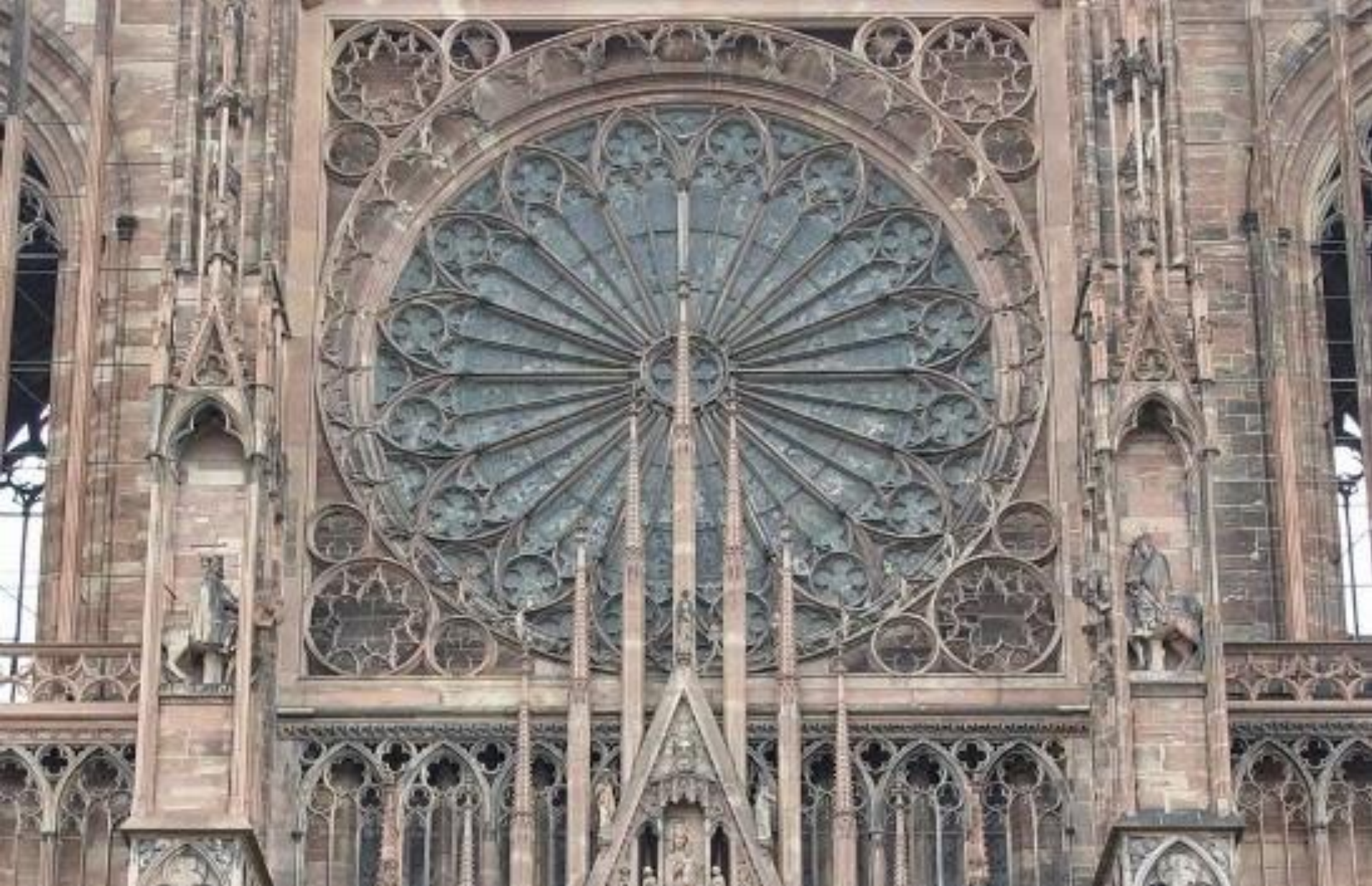
Cathédrale
Notre-Dame
de Strasbourg

Η Νότια πλευρά του ναού διακοσμημένη με μυθικές μορφές και δράκους πάνω στις αντηρίδες, ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των γοθικών ναών στα πλάγια προκειμένου να αντέχει το οικοδόμημα από τις πιέσεις που ασκούνται στους πλαϊνούς τοίχους από τους πέτρινους θόλους.

Το εσωτερικό του ναού στο κεντρικό κλίτος με τα χαρακτηριστικά γοθικά τόξα

Η Δυτική πρόσοψη του ναού με την τεράστια ροζέτα στο κέντρο

Η κεντρική Είσοδος του ναού από τη δυτική πλευρά διακοσμημένη με εκατοντάδες φιγούρες

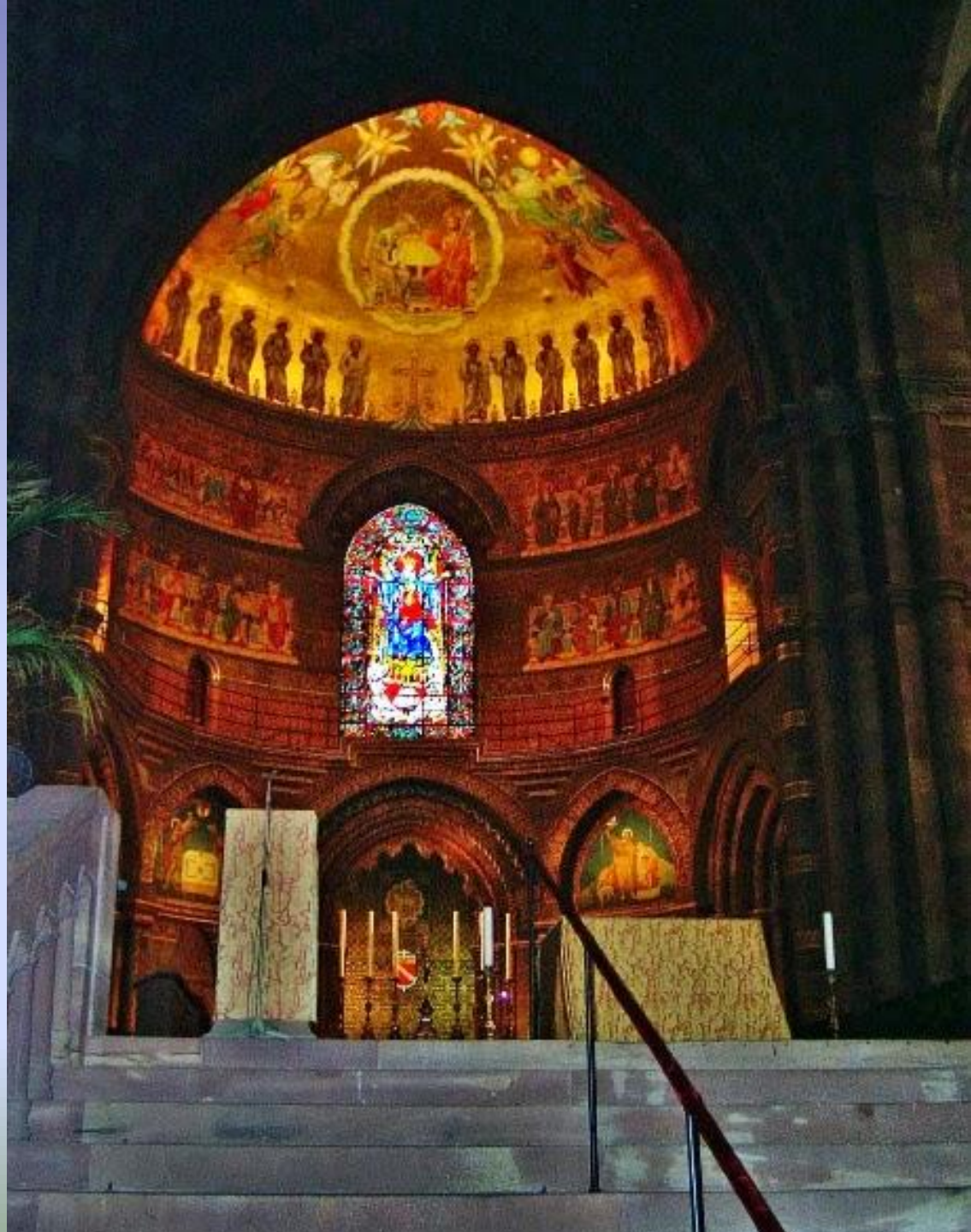

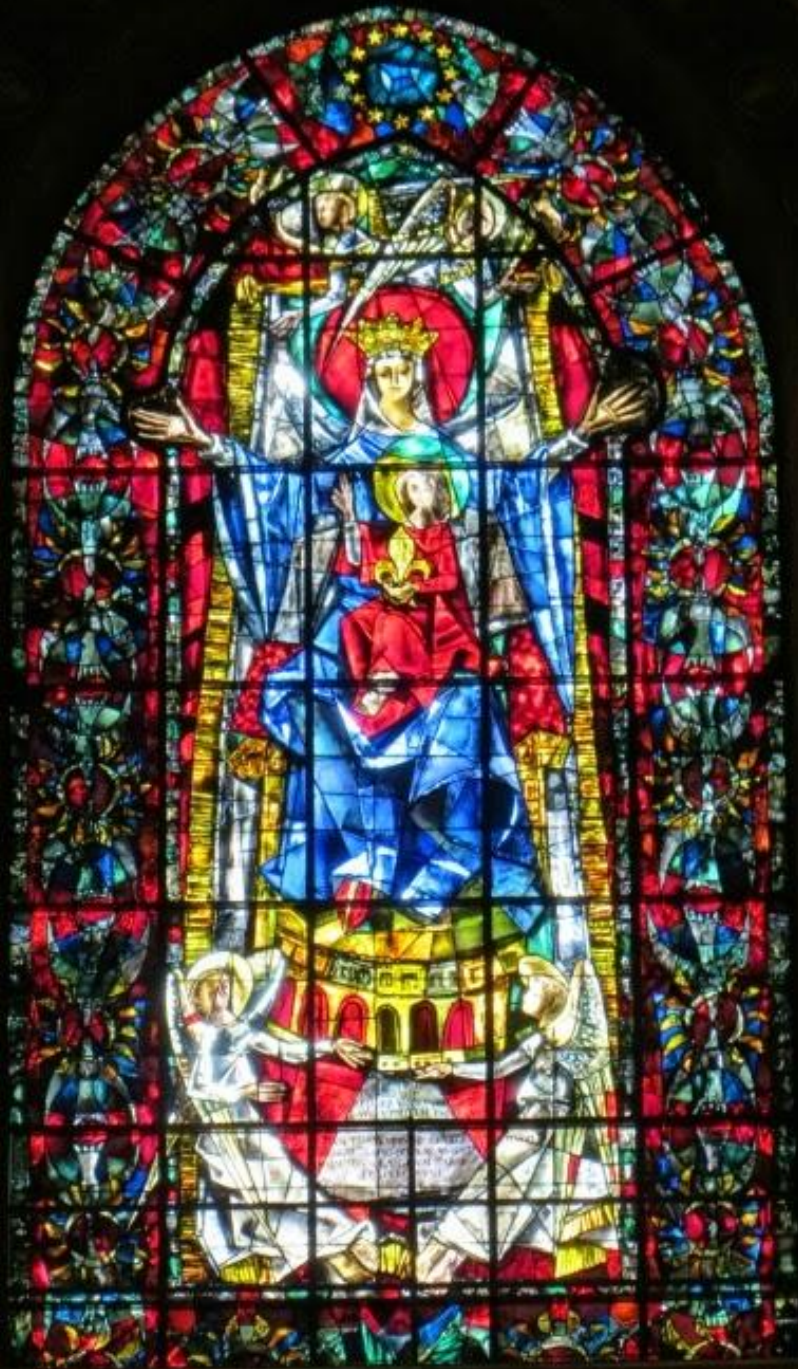
Η Δυτική πλευρά του ναού από το εσωτερικό, ξεχωρίζουν τα όμορφα βιτρό και οι ανάλαφρες κολόνες

Το εσωτερικό του ναού στο κεντρικό κλίτος με τα χαρακτηριστικά γοθικά τόξα

Η κόγχη του ιερού βήματος με
ψηφιδωτά και το βιτρό της
Παρθένου να δεσπόζει στο
κέντρο.

Η Madonna του Στρασβούργου, πάνω από το κεφάλι της οποίας υπάρχουν τα 12 αστέρια σύμβολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εσωτερικό του ναού με τα εντυπωσιακά
βιτρό παράθυρα και το εκκλησιαστικό
όργανο σε σχήμα χελιδονοφωλιάς.

"Η κολόνα των Αγγέλων"

Ο Καθεδρικός
ναός του
Καντέρμπερι
(*Canterbury*) ,
Αγγλία.

Καθεδρικός ναός Αγίου Στεφάνου-Βιέννη. Συγκρίνετε το ύψος των πύργων του ναού με το ύψος των διπλανών κτιρίων!

Ο καθεδρικός ναός της Κολωνίας

Η Παναγία των Παρισίων

1729

1830

1851–70

1851–70

1890-1900

1916-17

NOTRE-DAME DE PARIS

Cathédrale Notre-Dame de Paris vue depuis le sud-est (2011)

General view from Panthéon

Notre Dame from the Left Bank (south)

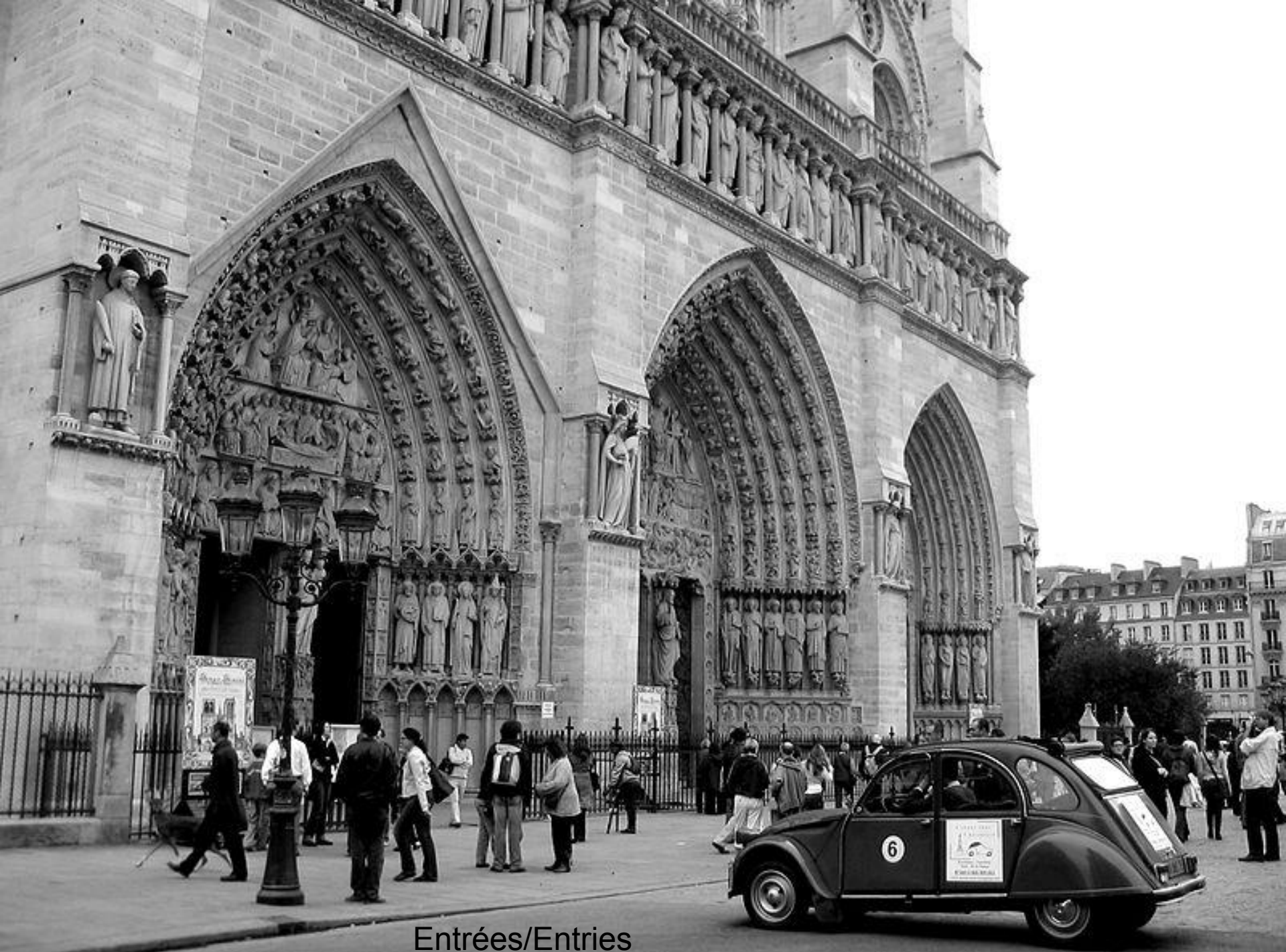
South side from River Seine

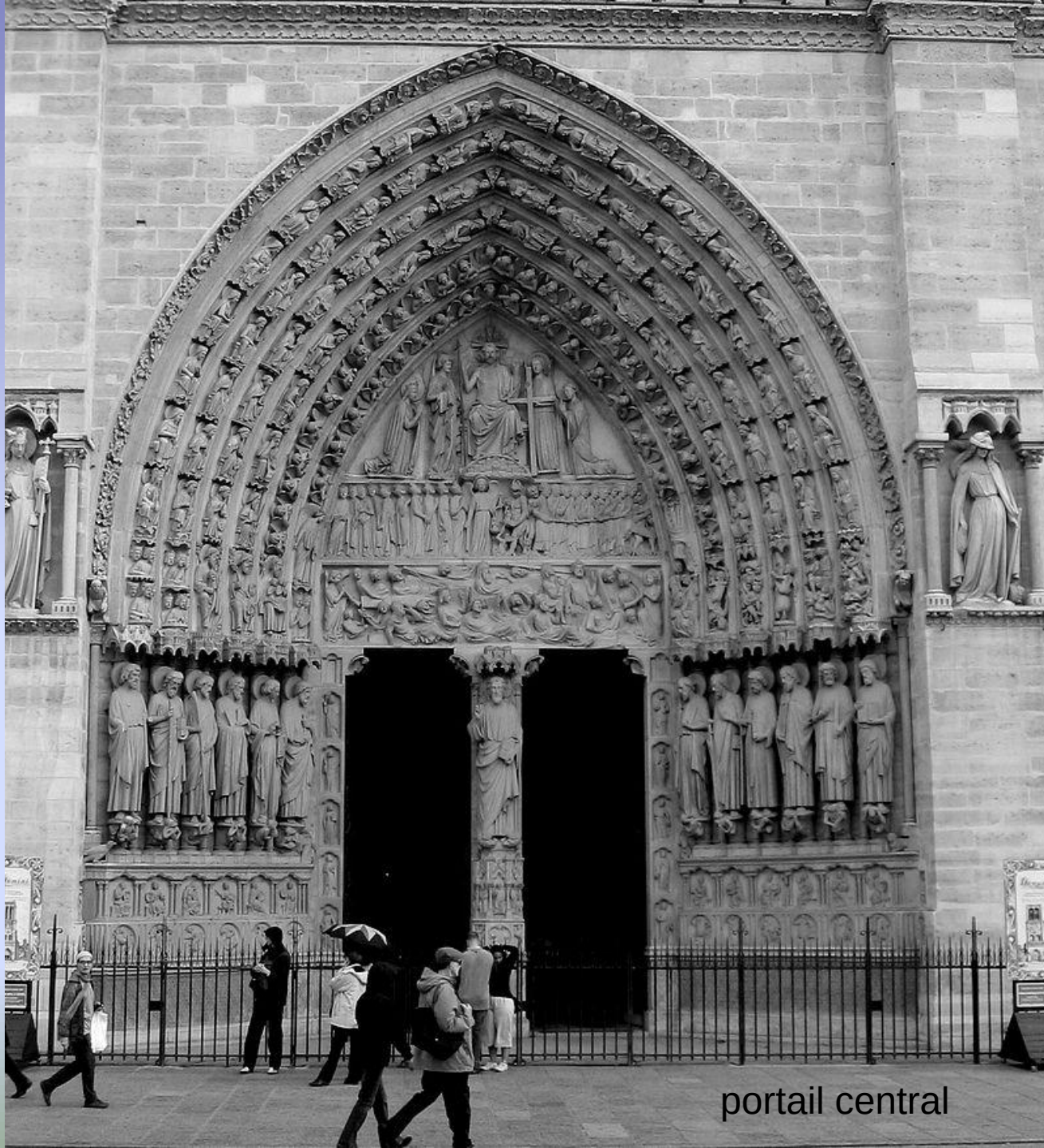
Night time view on starry sky

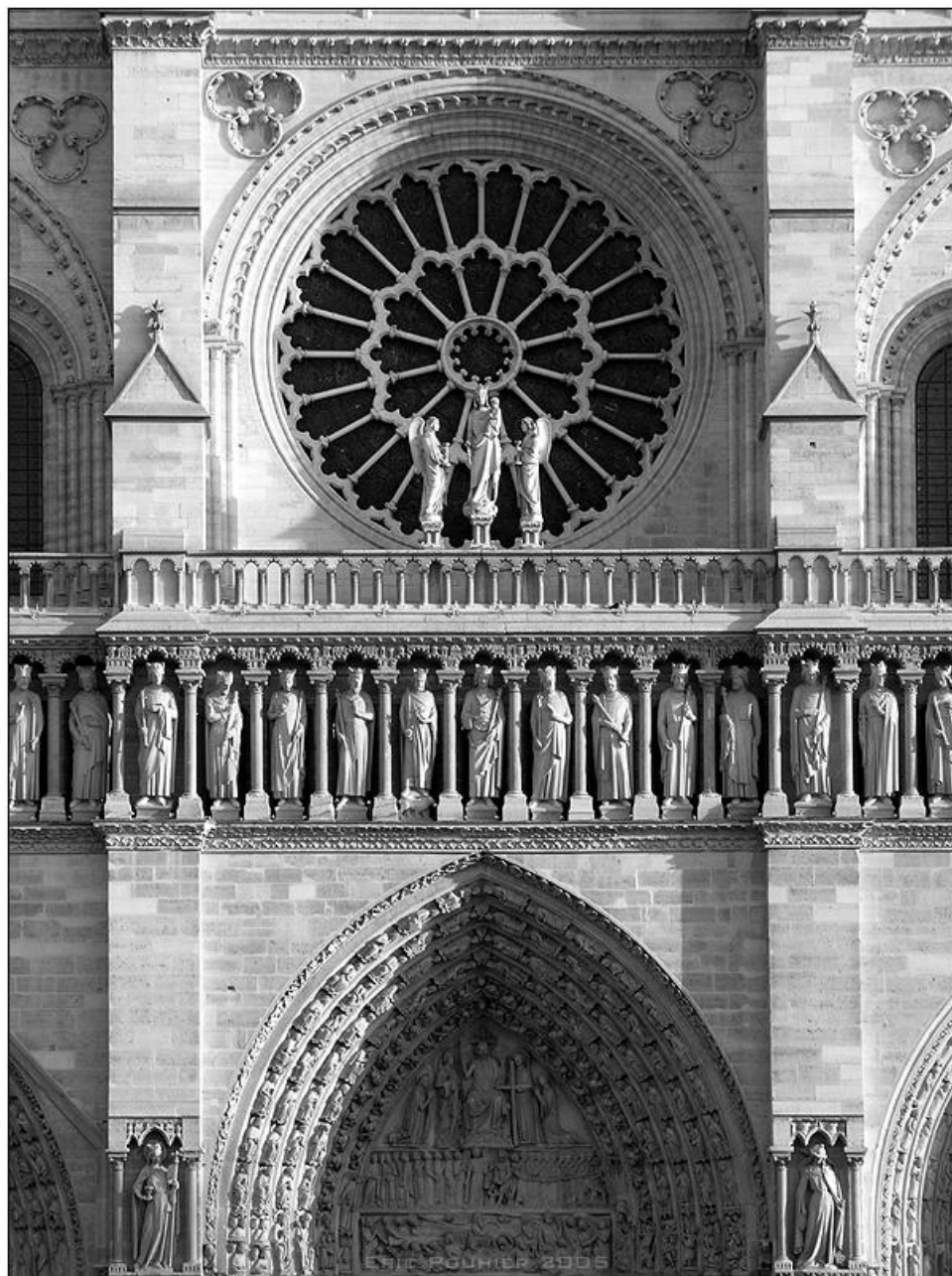

Entrées/Entrées

portail central

detail de l'entrée principale

Este relieve se encuentra en el pilar de la entrada central de la catedral de Notre-Dame de París

Portail du Jugement dernier, apôtres, gauche

Portail du Jugement dernier, apôtres, gauche

Portail du Jugement dernier, tympan

Portail du Jugement dernier, tympan, détail

Portail du Jugement dernier, linteau

Portail Ste Anne (droit), côté gauche

Portail Ste Anne (droit), côté droit

Portail de la Vierge (gauche), côté gauche

Portail de la Vierge (gauche), côté droit

South transept (detail)

South transept (detail)

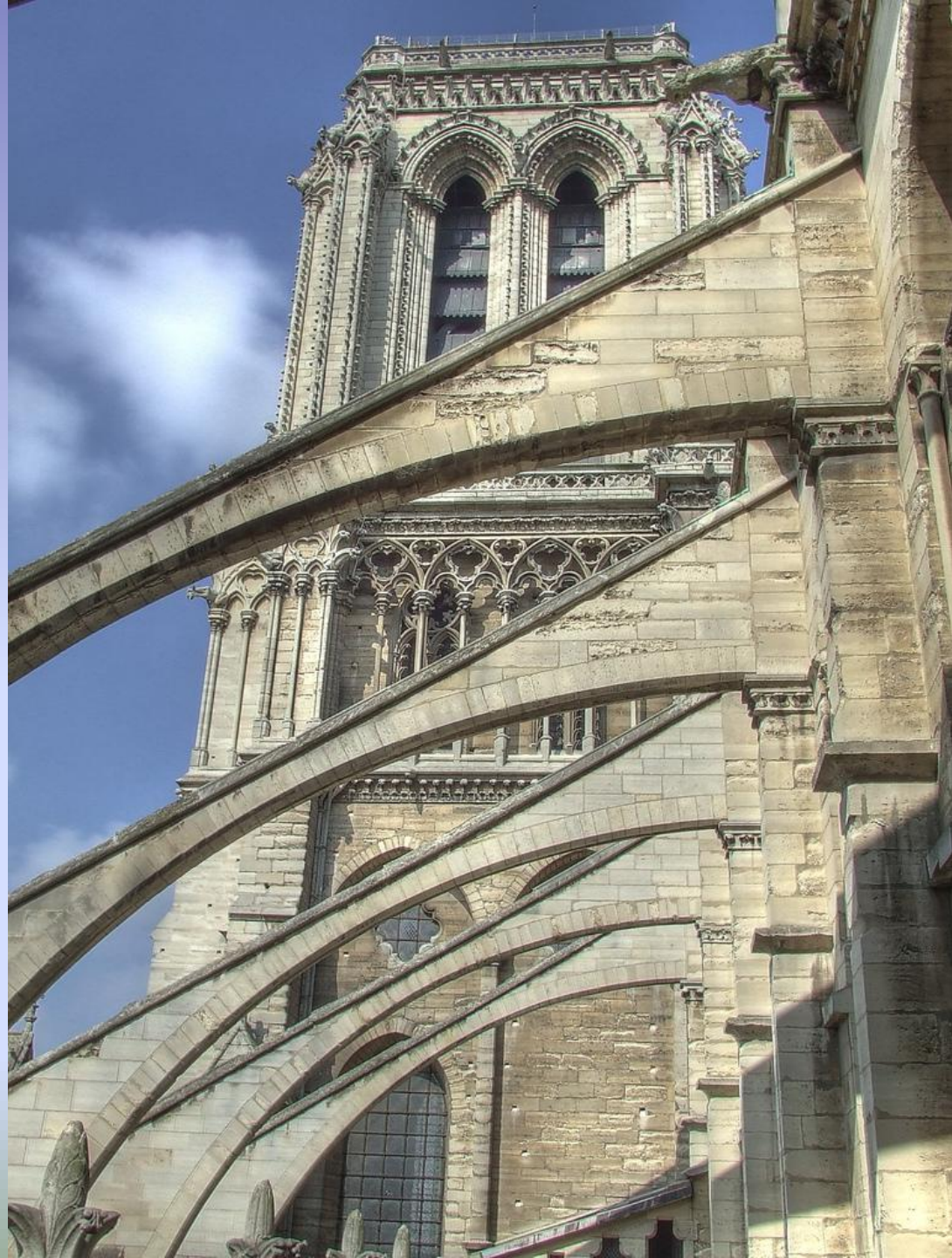

Notre-Dame de Paris 4107db6468

Notre-Dame-Paris east 2

Flying buttresses

The new bells on display in the nave in Feb. 2013

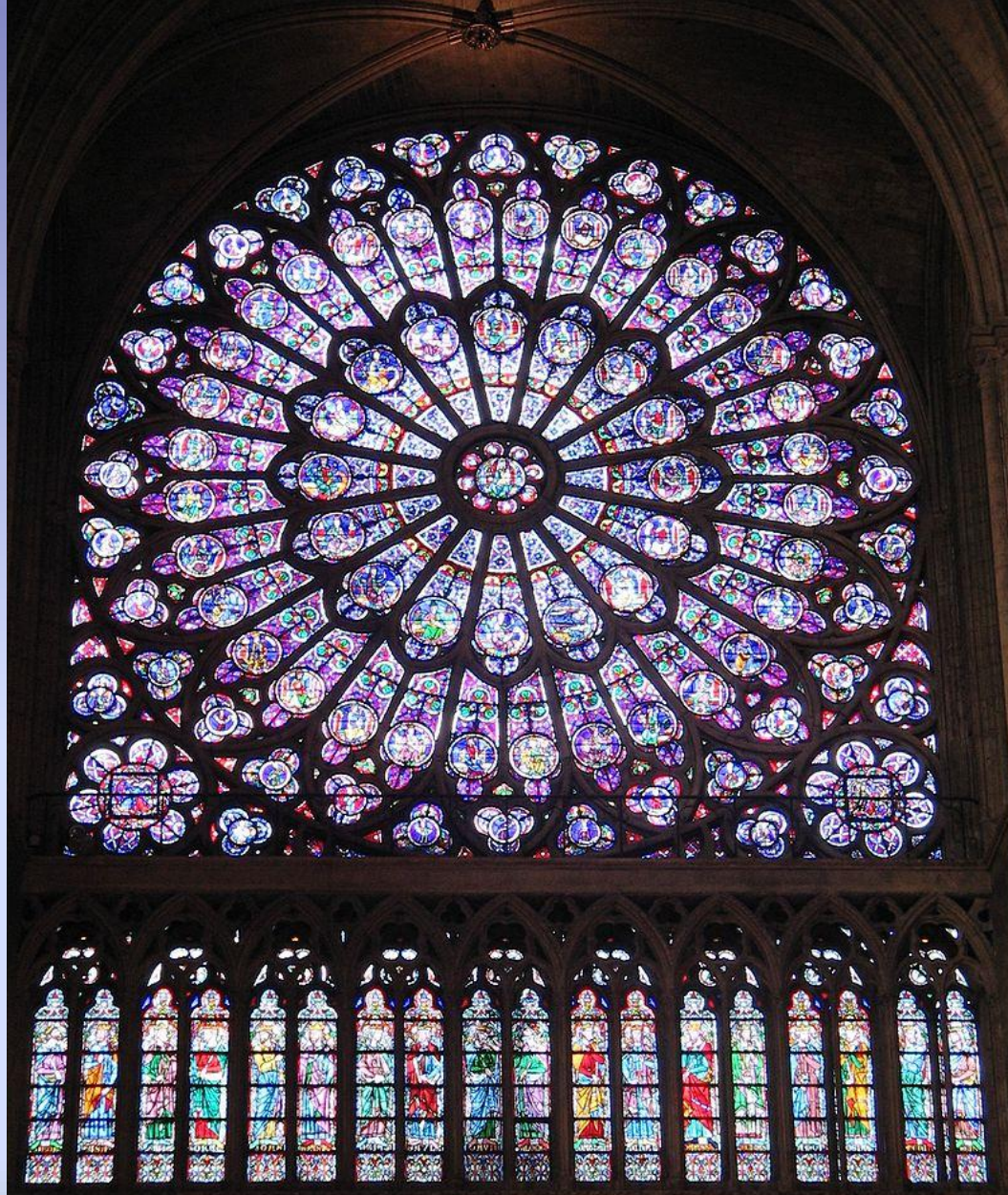
The high altar in the choir

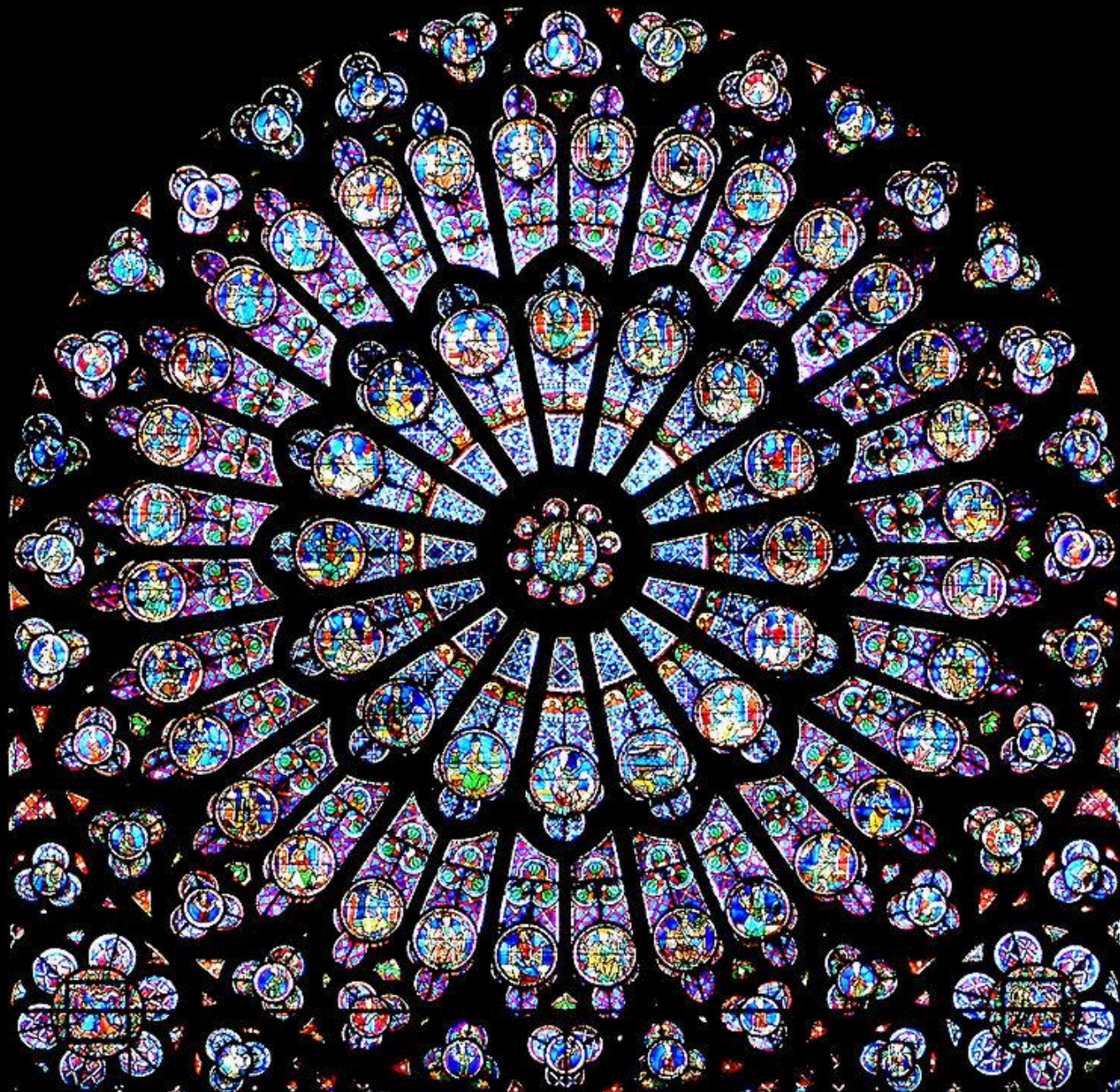
The high altar

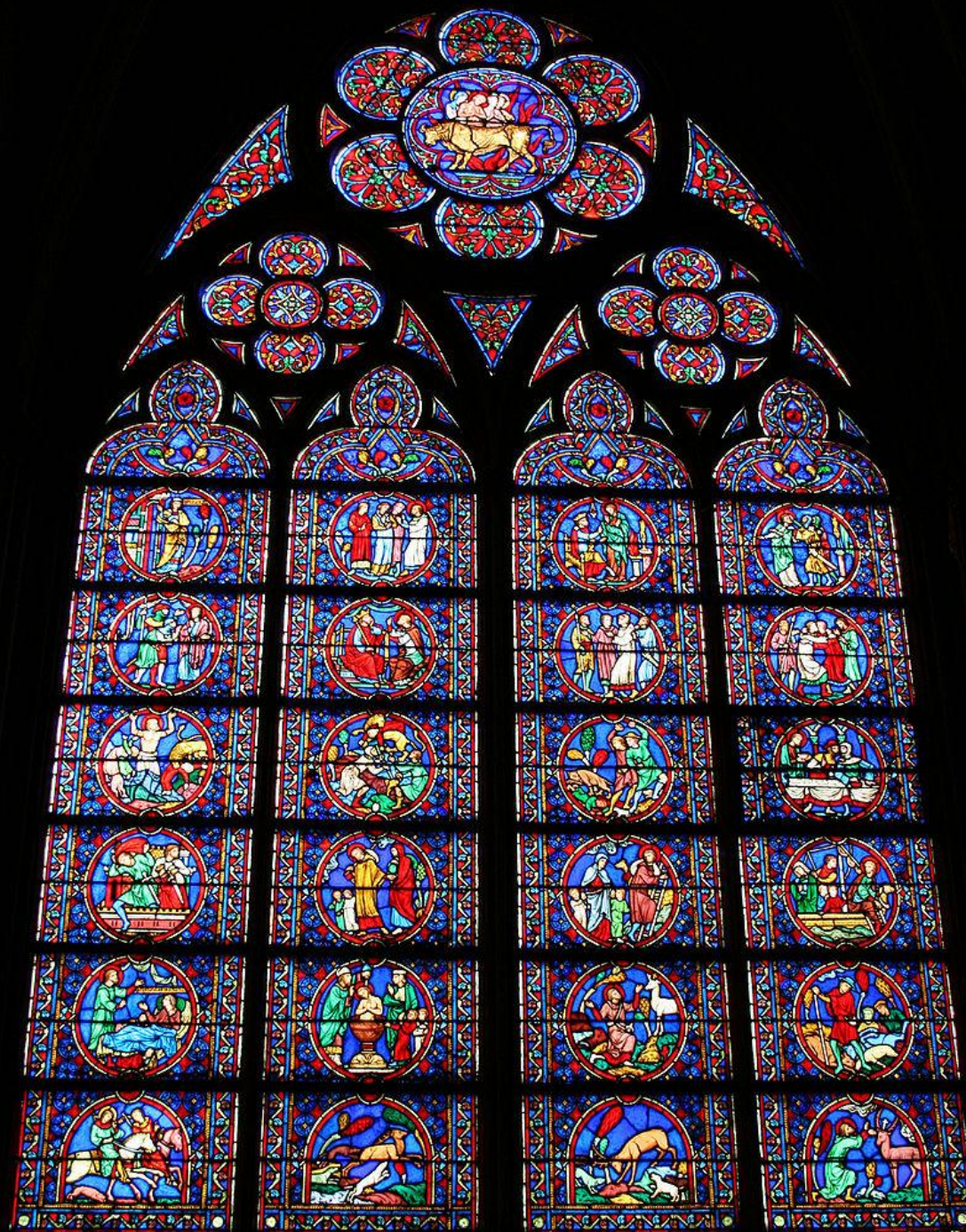
The stalls and the choir organ seen from the gallery

North Rose Window internal view

North Rose window, in Rayonnant Gothic style

Vetrata
interna di
Notre-Dame
a Parigi

1st floor, room at the North-West, facing the "Parvis"

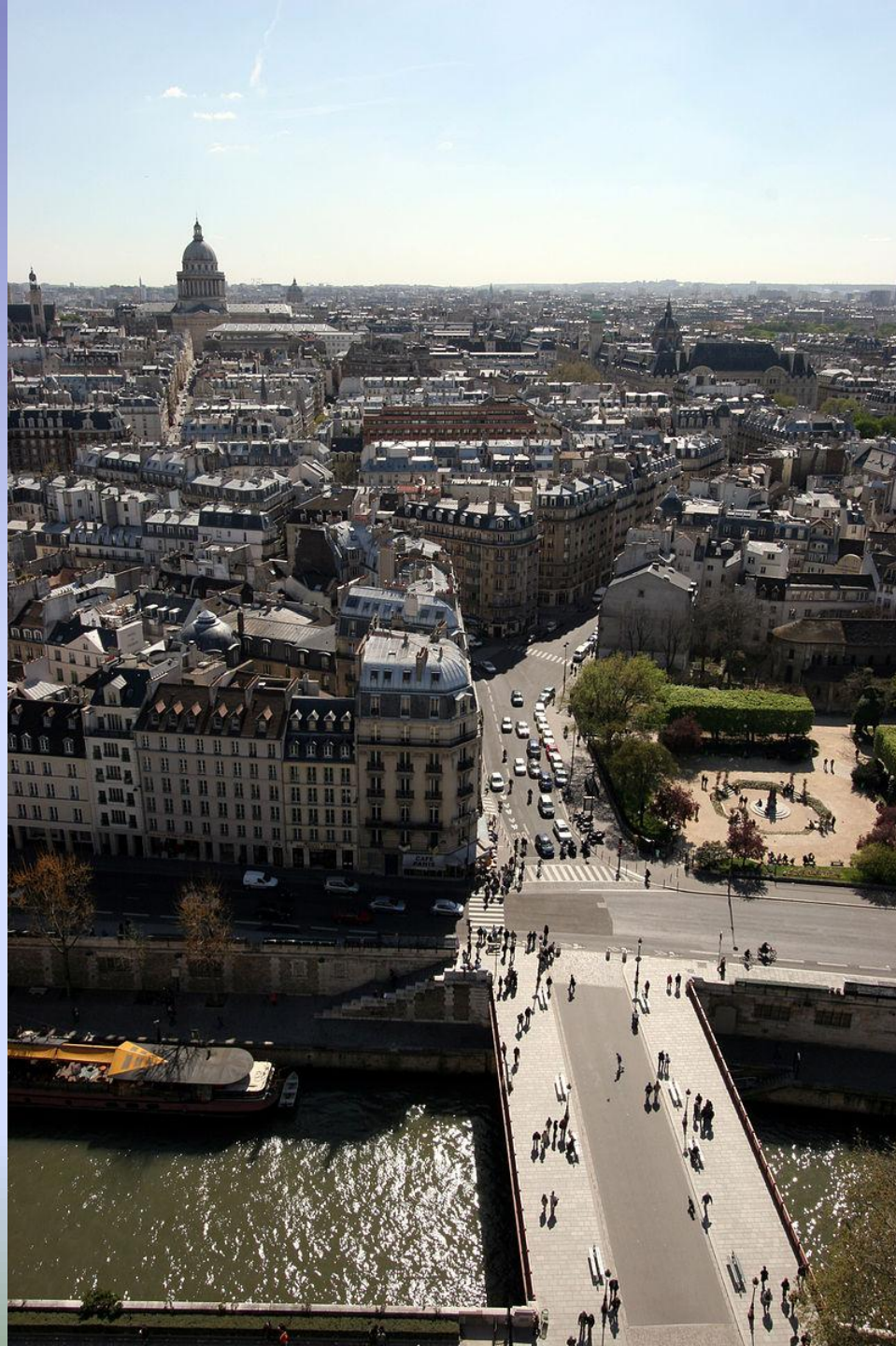
Paris seen from Notre-Dame de Paris

Facing West, wide angle

Facing East

Facing South

Facing North-West

Το εσωτερικό του καθεδρικού ναού με τα υπέροχα vitraux του.

Γοτθική Ζωγραφική

Στη Ζωγραφική μειώνεται η ακαμψία των μορφών, ενώ δίνεται έμφαση στην απόδοση των συναισθημάτων. Η τάση αυτή εξαπλώνεται σε όλη την Ευρώπη κατά το 14ο αιώνα και είναι γνωστή ως διεθνής γοτθικός ρυθμός.

Η Παρθένος και το Βρέφος
(Βιτάλε Ντα Μπολόνια). Γοτθικός
ρυθμός. 14^{ος} αι. Μουσείο Βατικανού

Particolare della **Madonna
e del Bambino**,
Palazzo Pubblico

Ιταλία: οι ιδιαιτερότητες του γοτθικού ρυθμού

- Στην Ιταλία γοτθικοί ναοί εμφανίζονται κυρίως στις βόρειες επαρχίες, εκτός από τη Βενετία (αρχιτεκτονική επηρεασμένη απ' το Βυζάντιο)
- Το οικοδομικό υλικό είναι πλίνθες και τούβλα (λίθοι-ασβεστόλιθοι στη βόρεια Ευρώπη) με επικάλυψη των τοίχων από μάρμαρο που διέθετε άφθονο η χώρα.
- Η παράδοση ήθελε τους τοίχους καλυμμένους από τοιχογραφίες και ψηφιδωτά και έτσι μικρό είναι το ενδιαφέρον των Ιταλών για παράθυρα με βιτρώ.
- Επομένως τα γλυπτά δεν κυριαρχούν εδώ στο εσωτερικό, αλλά επικρατεί η τοιχογραφία και ο ζωγραφιστός (ή ψηφιδωτός) διάκοσμος.
- Οι ιταλικοί γοτθικοί ναοί αντί του υπερβολικού ύψους διαθέτουν μεγάλο πλάτος, ώστε να εξυπηρετεί τα πλήθη των πιστών που συγκεντρώνονταν να ακούσουν το κήρυγμα, στο οποίο έδιναν μεγάλη σημασία.

Καθεδρικός ναός του Μιλάνου, ύστερογοτθικός

The Duomo of Milan

Interior view of the Duomo di Milano

Αναγεννησιακή τέχνη

- Ξεκίνησε στην Ιταλία τον 15^ο αιώνα.
- Τον 16ο αιώνα έφθασε σε πολλές χώρες στο απόγειό της.
- Μελέτη της αρχαιότητας.
- Χαρακτηριστικό της ζωγραφικής ο νατουραλισμός.
- Η μορφή υπάρχει αυτόνομα σε ένα δικό της χωροχρόνο, ανεξάρτητα από το θεατή (γραμμική προοπτική-φωτοσκίαση).
- Η σύνοδος του Τριδέντο(1545-1563) είδε την εικόνα διακοσμητικά. Επέτρεψε την τοποθέτηση αγαλμάτων στο ναό, όπως και μη βιβλικών θεμάτων στην εικονογράφηση των ναών.
- Αρχιτέκτονες και ζωγράφοι προσπαθούν να παρουσιάσουν με τέλειο τρόπο όλες τις λεπτομέρειες του παρόντος βίου και συχνά παραβλέπουν το σύνολο της ανθρώπινης πραγματικότητας, που συμπεριλαμβάνει και το χώρο της πίστης και των αγίων.

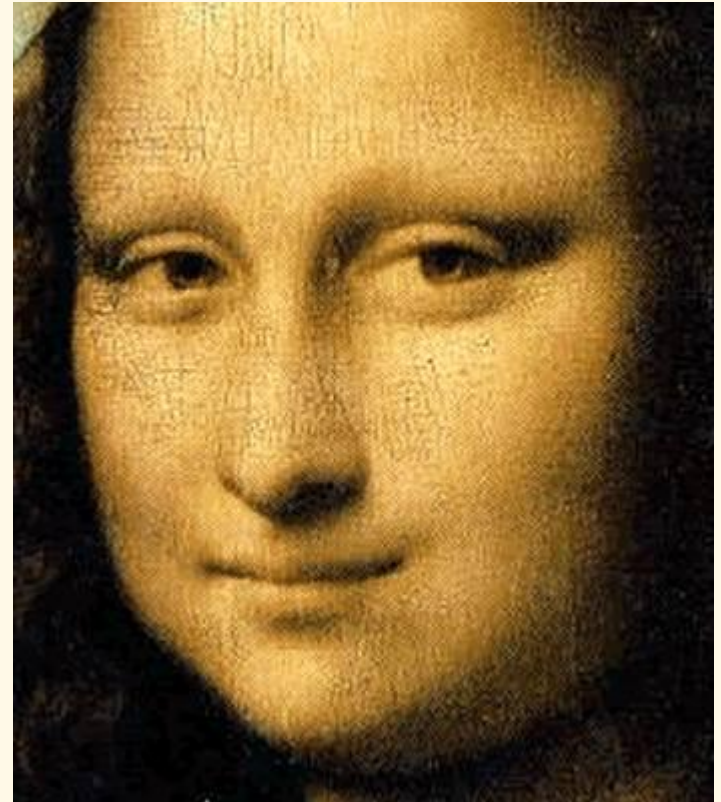
Γραμμική προοπτική

Η **γραμμική προοπτική** είναι μια γεωμετρική τεχνική, η οποία χρησιμοποιεί ευθείες γραμμές που δείχνουν το πώς φαίνονται τα αντικείμενα με βάση την απόστασή τους από το κοντινότερο προς το θεατή πλάνο του πίνακα. Όλες οι ευθείες που είναι κάθετες στο επίπεδο της εικόνας συγκλίνουν σ' ένα μοναδικό «σημείο φυγής».

Σφουμάτο

Η τεχνική του **σφουμάτο** (ιταλικά: *sfumato*) είναι η ικανότητα του καλλιτέχνη - ζωγράφου να περνάει αργά από τον ένα τόνο στον άλλο χωρίς αισθητή οπτική διαφοροποίηση. Είναι το αργό πέρασμα από το φωτεινό στο σκιερό.

Λεπτομέρεια από τον πίνακα της Τζοκόντα. Η τεχνική σφουμάτο παρατηρείται ειδικά στις σκιές γύρω από τα μάτια.

Τζιότο

- Ο Τζιότο (Giotto) (1267-1337) ήταν Ιταλός ζωγράφος και αρχιτέκτονας.
- Βλέποντας κανείς ένα έργο του έχει την εντύπωση ότι το γεγονός που περιγράφει εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια του. Από τα μεγαλύτερα επιτεύγματά του είναι και η "**αφήγηση**" που υπάρχει μέσα στην εικόνα, καθώς και το σχέδιό της, που δημιουργεί την **ψευδαίσθηση του βάθους** επάνω στην επίπεδη επιφάνεια.
- Χαρακτηριστικό στοιχείο του έργου του είναι ότι μέσα από τα θρησκευτικά θέματα απεικονίζει τον **πραγματικό κόσμο** με γλυπτική στερεότητα και ανθρωπισμό. Τα **εξατομικευμένα πρόσωπα** που παρουσιάζονται στα έργα του είναι απαλλαγμένα από τη σχηματοποίηση της βυζαντινής παράδοσης, γεγονός που προσδίδει σ' αυτά μια ανθρώπινη υπόσταση.
- Ο Τζιότο έχει μια ιδιαίτερη ικανότητα να εκφράζει πολύπλοκα συναισθήματα με έναν εντυπωσιακά απλό τρόπο. Θεωρείται ο **πρόδρομος της ιταλικής Αναγέννησης**.

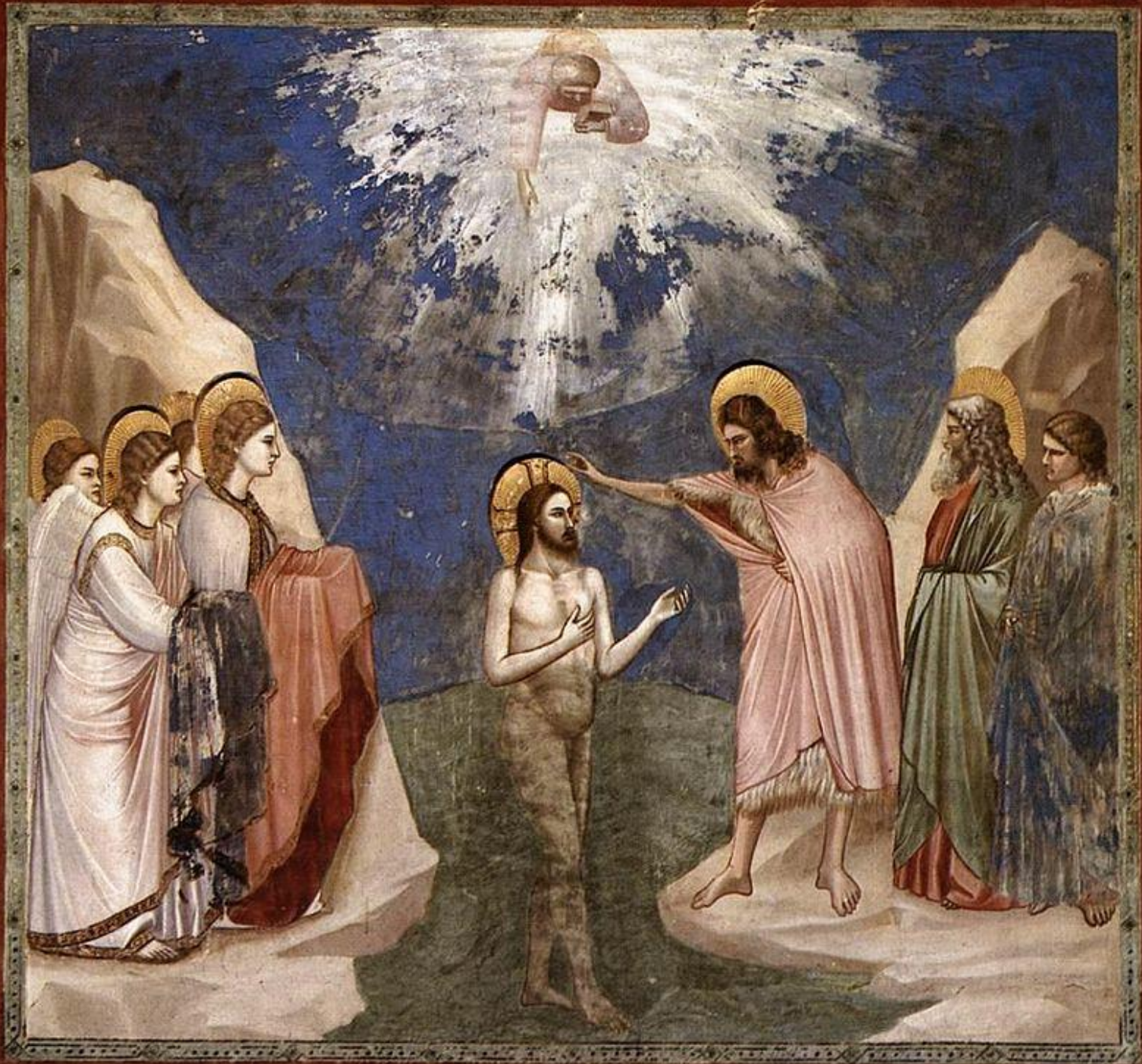
Benozzo Gozzoli, Οι τρεις Σοφοί, νωπογραφία στο "παρεκκλήσιο των Μάγων" στο ανάκτορο Medici-Riccardi, Φλωρεντία, 1459-1461

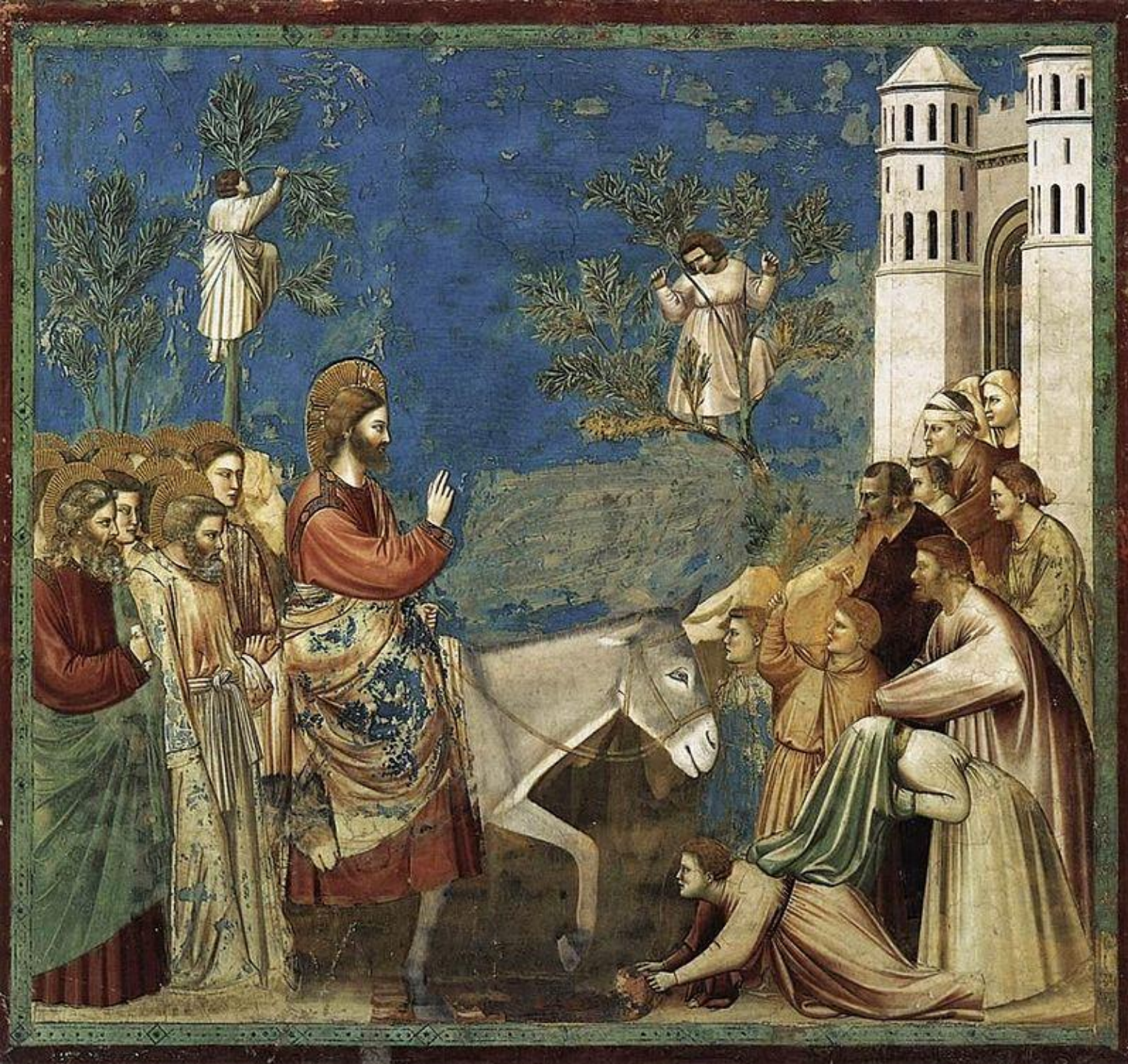

Μπενότσο Γκοτσόλι, *Παναγία
Βρεφοκρατούσα*, Ίδρυμα
Τέχνης Ντιτρόιτ, περ. 1460

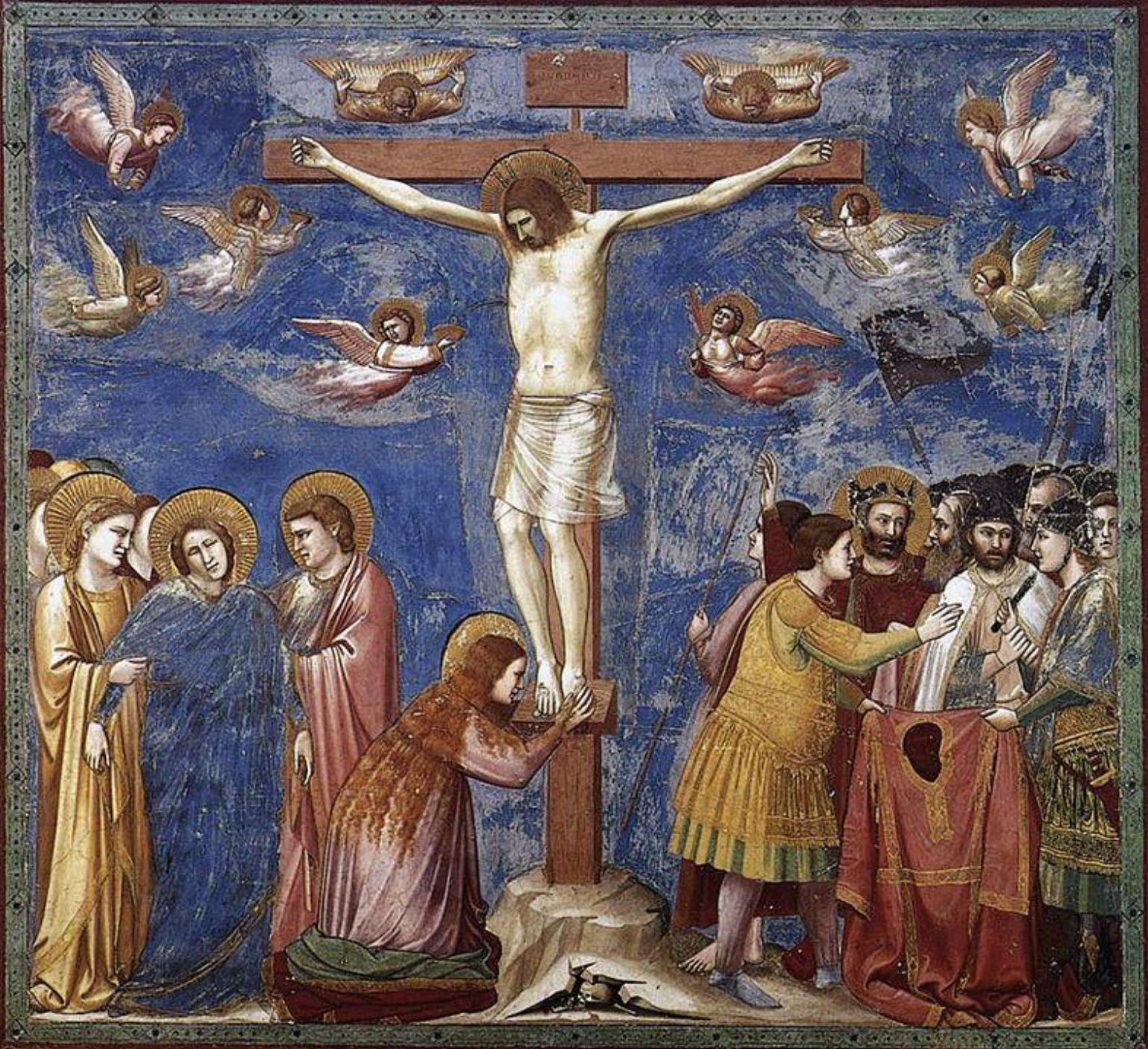

Giotto di Bondone - No.
28 Scenes from the
Life of Christ - 12.
Judas' Betrayal -
WGA09213

The disciple on the left, who wounds a soldier with his knife, is Saint Peter.

Giotto
Cruxifixion

Τζιόττο,
**Ο Επιτάφιος
Θρήνος**,
τοιχογραφία,
Παρεκκλήσιο της
Αρένας, Πάδουα.
Ολοκληρώθηκε
μάλλον το 1306.

Giotto di
Bondone - No.
38 Scenes from
the Life of
Christ - 22.
Ascension -
WGA09226

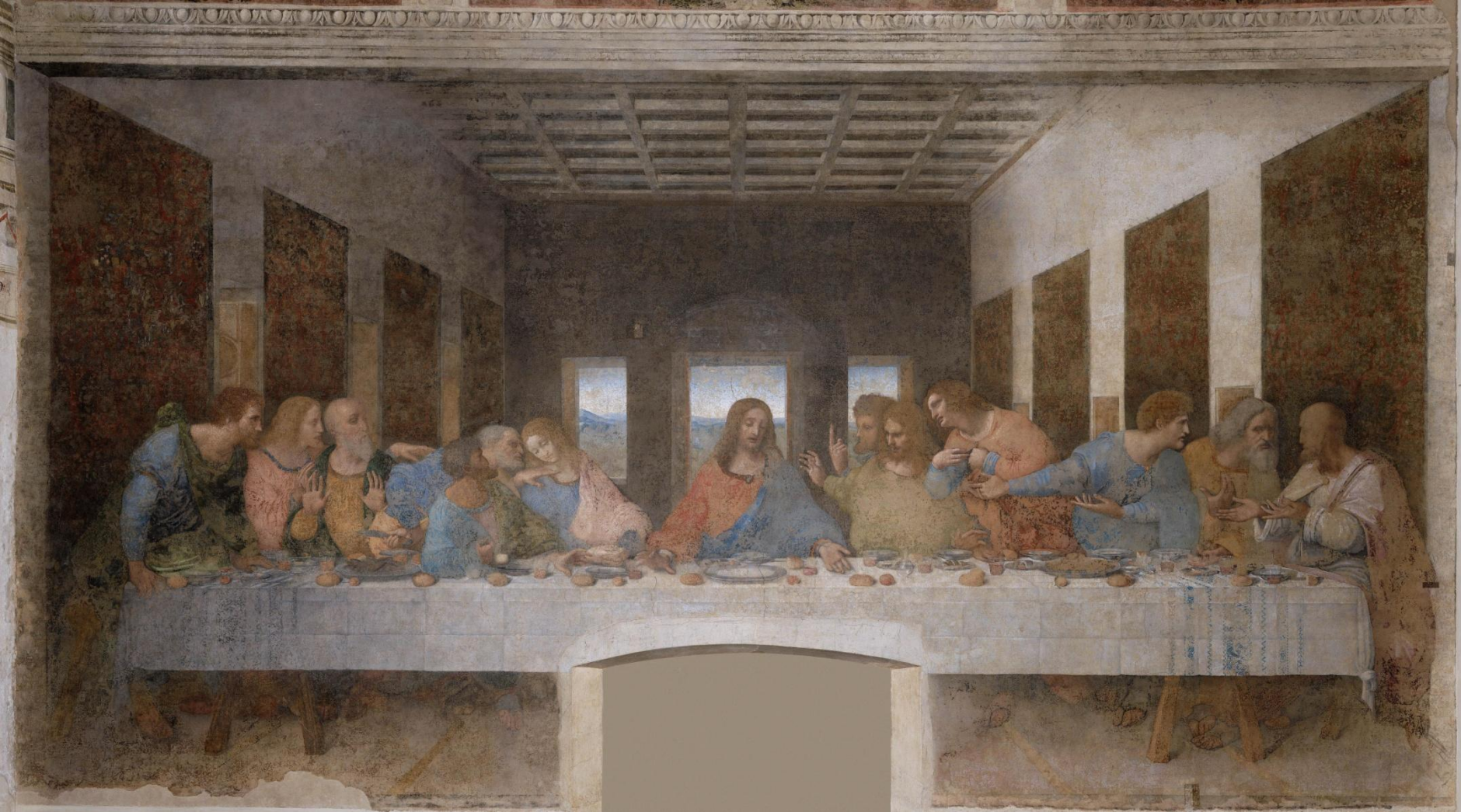
Ο Ευαγγελισμός, Fra Angelico

Madonna and Child
Andrea del Verrocchio

Μεταμόρφωση, **Raffaello Santi**

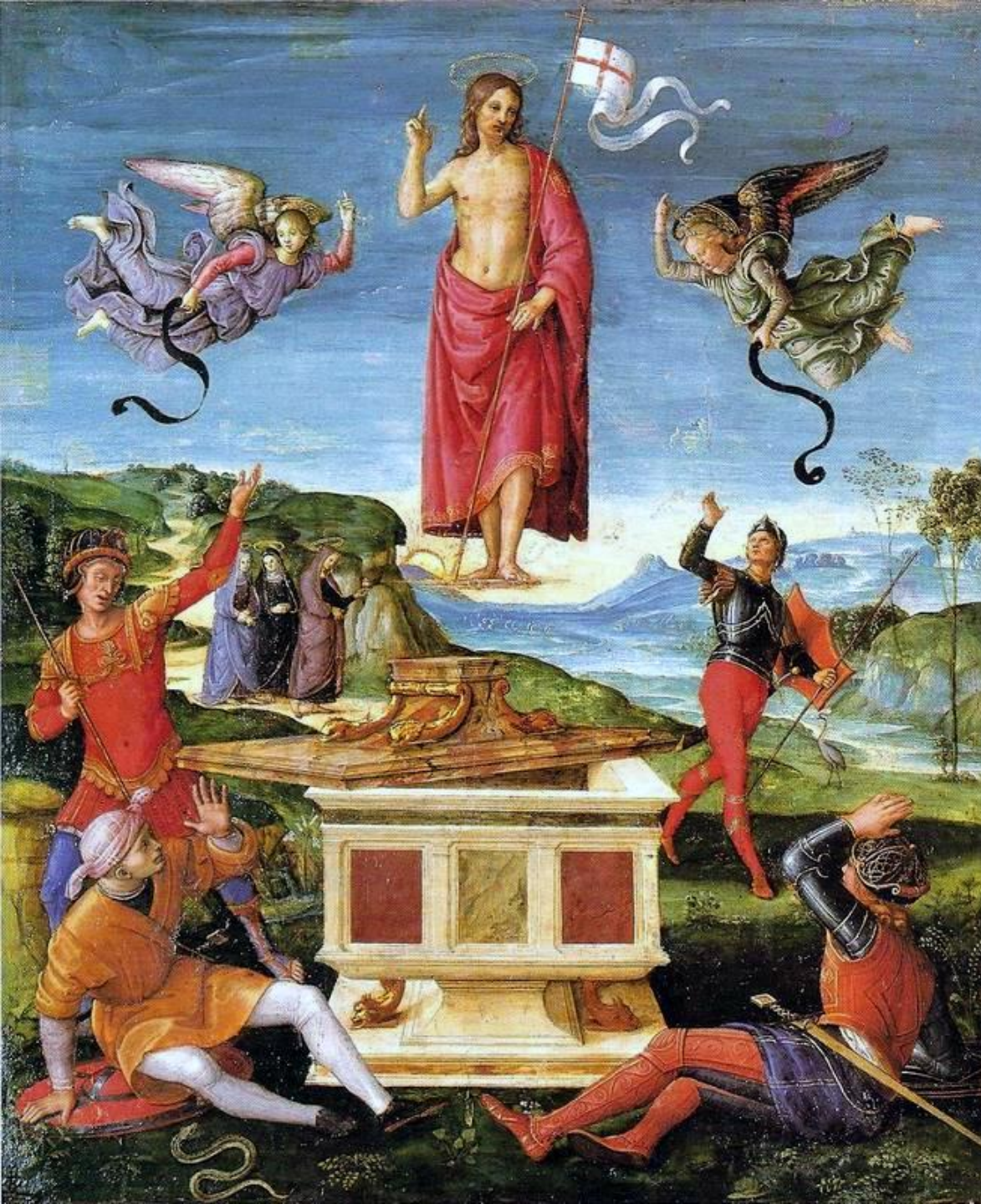
Ο Μυστικός Δείπνος, Λεονάρντο ντα Βίντσι, Σάντα Μαρία ντέλλε Γκράτσια, 1495-1498

Raphael Madonna and Child with Book
Raffaello Santi

Raphael - Madonna dell Granduca
Raffaello Santi

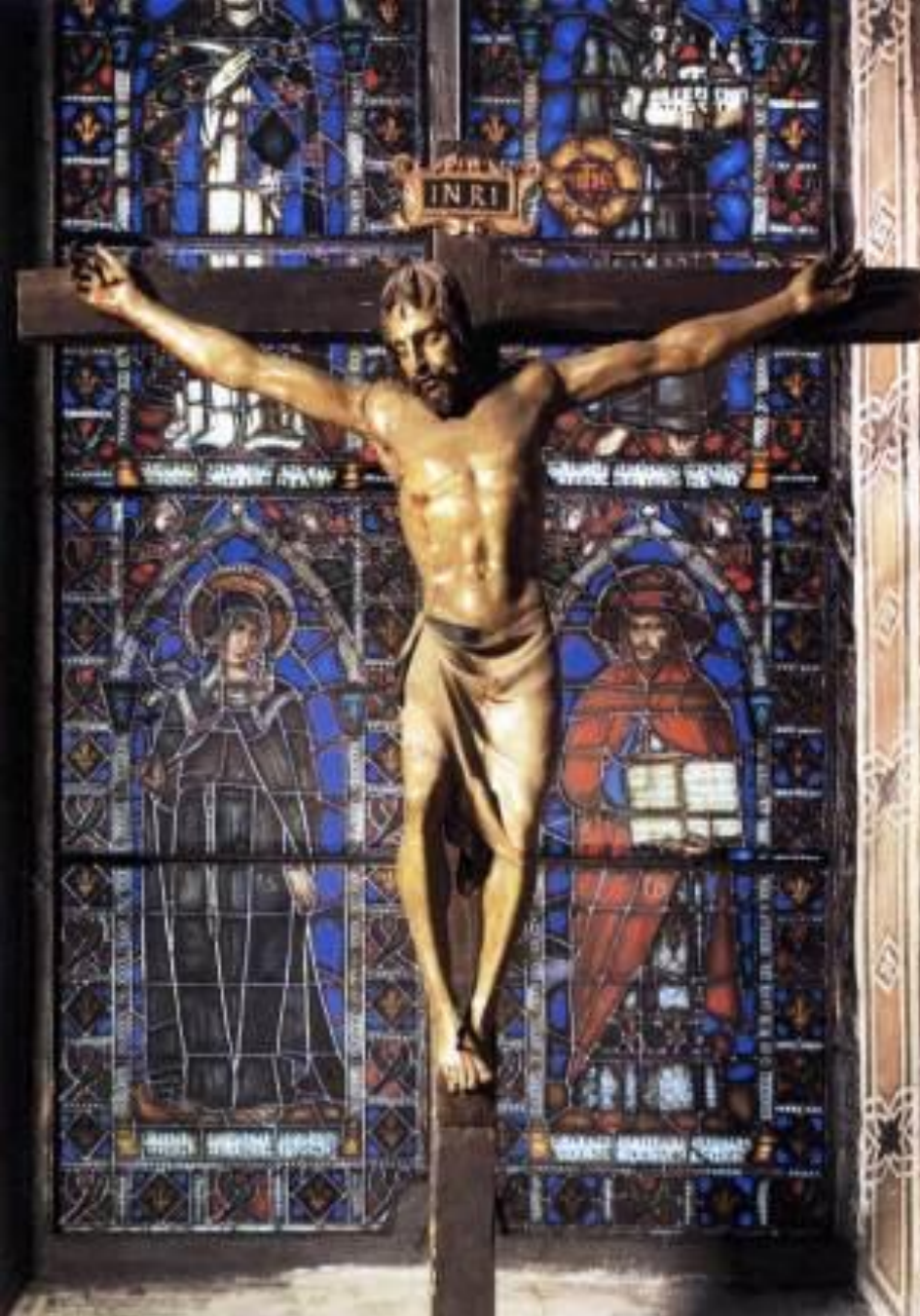

Rafael - ressureicaocristo
Raffaello Santi

Ανάληψη της Παρθένου, π. 1516-8, λάδι σε ξύλο, 690 x 360 εκ., Santa Maria Gloriosa dei Frari, Βενετία

Ανάληψη της Παρθένου, **Tiziano**

Η Σταύρωση

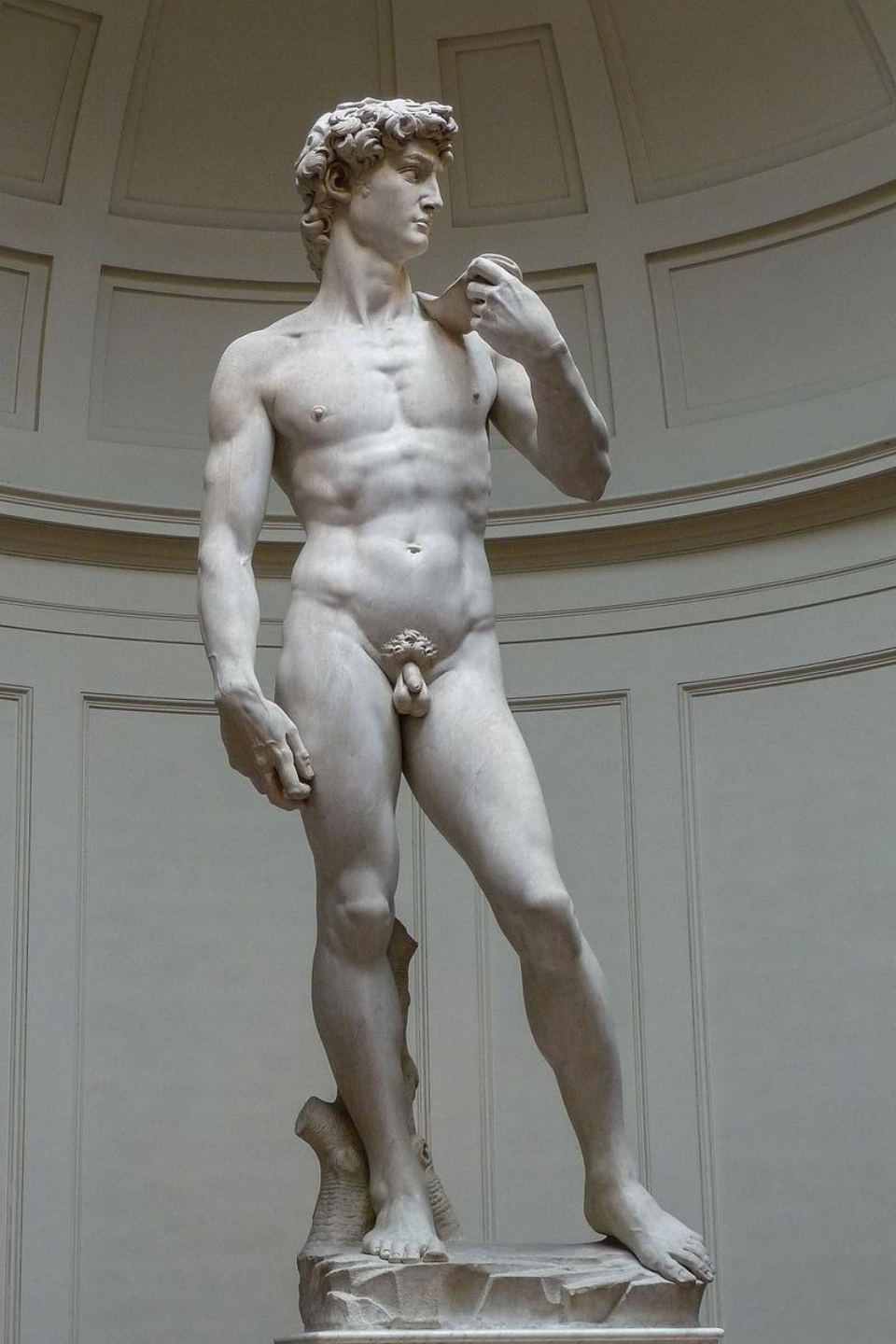
Donatello

Η θυσία Ισαάκ

Θρήνος για το θάνατο του Ιησού, Donatello

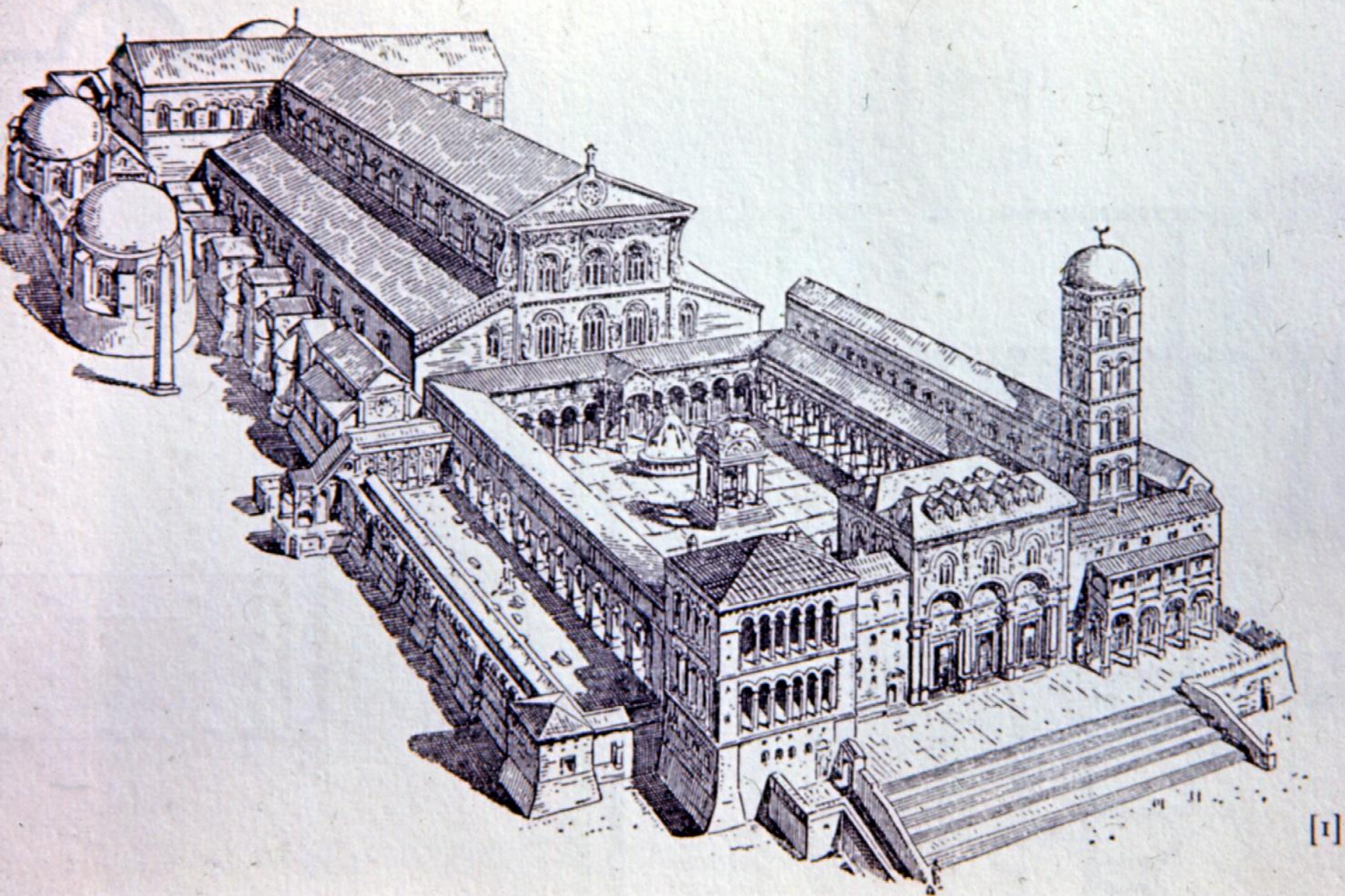
Το **άγαλμα του David**,
ολοκληρώθηκε το 1504
από τον **Michelangelo**,
είναι ένα από τα πιο
φημισμένα έργα της
Αναγέννησης.

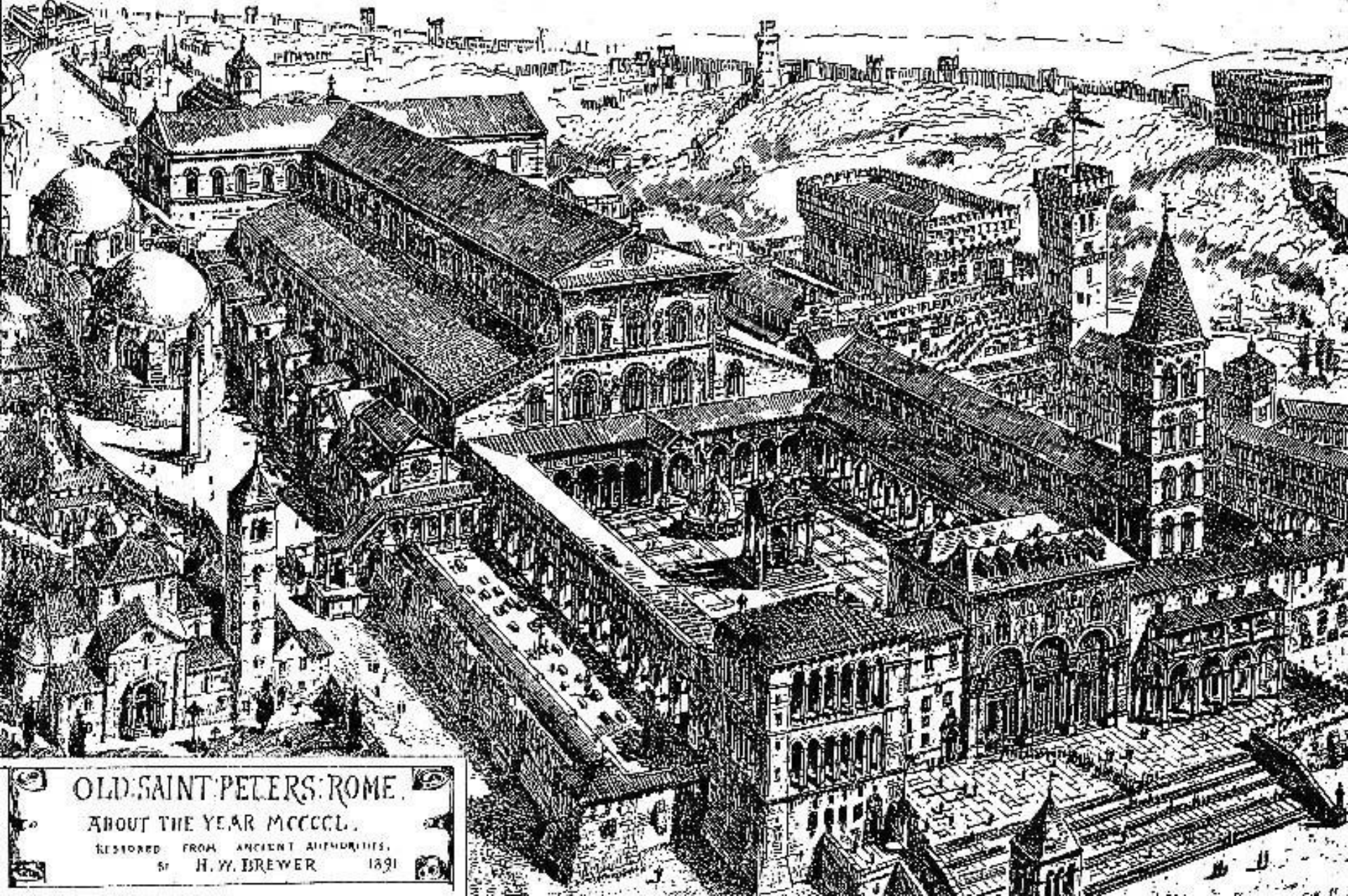
Μωυσής, Michelangelo

Ο Ναός του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό 16ος μ.Χ. αι.

Χώρος έκφρασης μεγάλων καλλιτεχνών

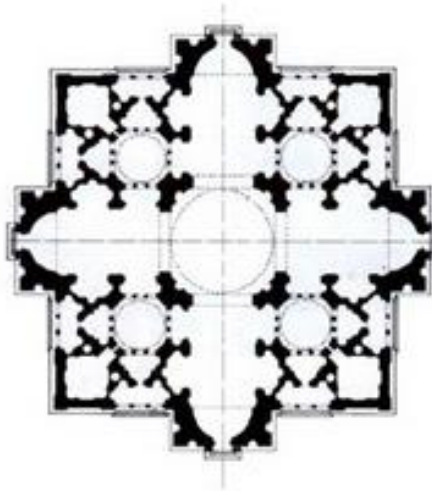
Ρώμη, Άγιος Πέτρος. Η Βασιλική του Κωνσταντίνου(4^{ου} αι.) κατεδαφίστηκε τον 16^ο αιώνα με εντολή του Πάπα Ιουλίου Β΄.

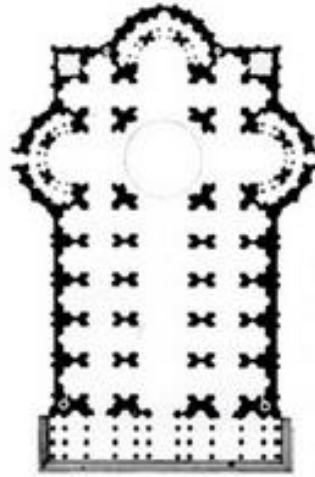
OLD SAINT PETERS' ROME.
ABOUT THE YEAR MCCCCL.
RESTORED FROM ANCIENT AUTHORITIES,
BY H. W. BREWER 1891

Ρώμη, **Άγιος Πέτρος**. Η Βασιλική του Κωνσταντίνου (σχέδιο μεταξύ 1483 και 1506) κατεδαφίστηκε τον 16^ο αιώνα με εντολή του Πάπα Ιουλίου Β΄.

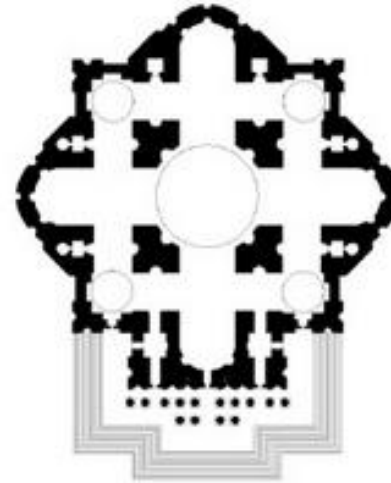
Progetto di Bramante

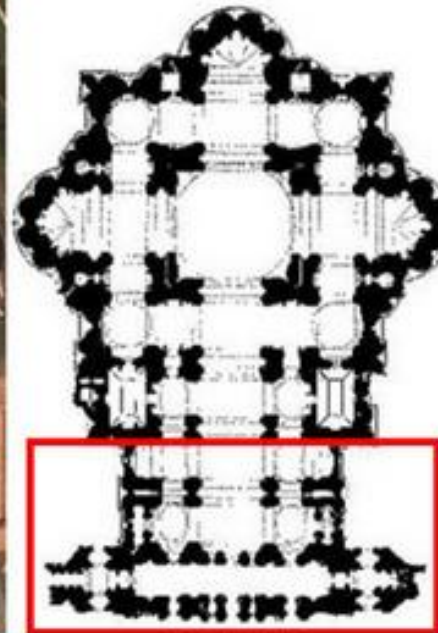
Progetto di Raffaello

Progetto di Michelangelo

Άγιος Πέτρος: Τα διάφορα σχέδια

- Ο ναός ξεκίνησε
- σε σχέδια του Ντονάτο Μπραμάντε,
- για να συνεχιστεί από τον Μιχαήλ Άγγελο (σχέδιο τρούλου)
- και να ολοκληρωθεί από τον Κάρλο Μαντέρνο.

Aggiunta del Maderno

Σταυροειδής με τρούλο, 16^{ος} αι.
σχέδια του αρχιτέκτονα **Bramante** και του **Michelangelo**

Ο μεγαλοφυής Μιχαήλ Άγγελος αποφάσισε να υψώσει τον τρούλο (136,5 μέτρα) και να τον κάνει μεγαλοπρεπή.

Το 1586, ο αρχαιότατος αιγυπτιακός οβελίσκος (ορατό δείγμα εξουσίας) που υψωνόταν ήδη δίπλα στον ιππόδρομο του Νέρωνα, μεταφέρθηκε στην καινούργια πλατεία από τον μηχανικό Ντομένικο Φοντάνα, ο οποίος χρησιμοποίησε για τον σκοπό αυτόν 900 εργάτες επί τέσσερις μήνες. Στην κορυφή του λένε ότι υπάρχει ένα κομμάτι Τίμιου Ξύλου.

Ο **Carlo Maderno** επεξέτεινε την είσοδο του ναού έτσι ώστε να σχηματίζεται ένας λατινικός σταυρός, πράγμα που αύξανε τον χώρο (ως 60.000 όρθιους πιστούς) και κατασκεύασε μια μπαρόκ μαρμάρινη πρόσοψη.

Για να αναδειχθούν τα προπύλαια του ναού, ο Μπερνίνι έδωσε ελλειψοειδές σχήμα στην πλατεία μπροστά από το ναό και την πλαισίωσε με διπλή σειρά κιόνων και 162 αγάλματα.

www.GreatBuildings.com

Bernini, κιονοστοιχία με αγίους

www.GreatBuildings.com

Μέσα κιονοστοιχία, βόρεια, ανατολικά από την · Piazza · του Βατικανού

Το 1612, ο Παύλος Ε΄ αφιέρωσε στον εαυτό του τη βασιλική με μια μεγάλη επιγραφή στην πρόσοψη: «In honorem principis apost Paulus V Burghesius Romanus Pont Max an MDCXII pont VII» («Εις δόξαν του πρίγκιπος των Αποστόλων ο Παύλος ο Ε΄, κάτοικος Ρώμης και πρώτος Ποντίφιξ, το 1612, κατά τον ζ΄ χρόνο της ιερατείας του).

ROMEINGREEK.EU

Το άγαλμα του Πέτρου

(Η σύνοδος του Τριδέντο 1545-1563 επισημοποίησε τη χρήση των αγαλμάτων, εκτός από τις εικόνες μέσα στους ναούς).

Το άγαλμα του Παύλου

Θόλος : συνολικό βάρος 14000 τόνοι, ύψος 133 μέτρα, εξωτερική διάμετρος 59 μέτρα/
εσωτερική διάμετρος 42 μέτρα.

TV ES PETRVS ET SVPER HANC PETRAM AEDIFICABO ECCLESIAM MEAM. TIBI
DABO CLAVES REGNI CAELORVM. (Math. 16, 18-19)

Το γνωστό Baldacchino, ο **Ουρανός του Μπερνίνι**. Για την πραγματοποίησή του εργάστηκε 9 χρόνια (1622-1633) και ήταν η πρώτη σημαντική δημόσια ανάθεση που ανέλαβε. Ο Ουρανός **καλύπτει τον τάφο του Αγίου Πέτρου**.

Με ύψος 28 μέτρων και με τις διάσημες σπειροειδείς κολόνες του, αποδείχτηκε ευφυέστατη λύση για την κάλυψη του κενού χώρου στη συμβολή των κλιτών με τον θόλο.

Η καθέδρα του αποστόλου Πέτρου (1657–1666)

Πρόκειται για ένα αριστούργημα μπαρόκ που συνδυάζονται μεταξύ τους φως, αρχιτεκτονική, γλυπτική και παραστατικές τέχνες, έργο και αυτό του Μπερνίνι.

Είναι μια θήκη σε σχήμα κομψότατης καρέκλας που **στο εσωτερικό της φυλάσσεται η αυθεντική** που δώρισε ο βασιλιάς των Φράγκων Κάρολος ο Φαλακρός στον Πάπα Ιωάννη Η΄ κατά το ερχομό του στη Ρώμη (875) για να στεφθεί αυτοκράτορας. Πάνω στην καρέκλα αναπαριστάται το *Traditio clavium* (**η παράδοση των κλειδιών**) δηλ. η πράξη, σύμφωνα με το δόγμα, με την οποία ο Χριστός χορηγεί στον Πέτρο το παπικό πρωτείο.

Τέσσερα κολοσσιαία μπρούντζινα αγάλματα που απεικονίζουν **τέσσερις Διδασκάλους** (δύο της λατινικής με τιάρα και δύο της ορθόδοξης – Άγιος Αθανάσιος και Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος) κρατούν την καρέκλα, η οποία φαίνεται να αιωρείται χωρίς βάρος σε επιχρυσωμένα σύννεφα. Πάνω από το θρόνο, σε μια **δέσμη φωτός** που περιβάλλεται από αγγέλους, υπάρχει ένα **παράθυρο από αλάβαστρο** που απεικονίζει ένα **περιστέρι, το σύμβολο του Αγίου Πνεύματος**. Είναι το μοναδικό χρωματιστό παράθυρο της βασιλικής.

Η καθέδρα του αποστόλου Πέτρου

Το μαρμάρινο κιγκλίδωμα, έργο του Carlo Maderno που οδηγεί στην **κρύπτη**, όπου φυλάσσονται μέσα σε μπρούντζινη λειψανοθήκη τα ιερά λείψανα του Αποστόλου Πέτρου και οι σοροί 61 Παπών.

Οι δύο πηγές με το αγίασμα που τις κρατούν μικροί Πόθοι από μάρμαρο (1725).

Μπρούντζινο άγαλμα του Αγίου Πέτρου

Έργο του Arnolfo di Cambio (13ος αι.). Η παράδοση επιβάλλει στους πιστούς να τρίβουν το χέρι τους στα πόδια του (ειδικά στο δεξί), σαν πράξη αφοσίωσης στον Απ. Πέτρο, ο οποίος θεωρείται ο πρώτος πάπας. Την ημέρα της γιορτής Πέτρου & Παύλου το άγαλμα ντύνεται με παπικά άμφια.

ΡΙΕΤΑ

Το αριστούργημα της Αναγέννησης και ολοκλήρου της Χριστιανοσύνης, φτιαγμένη από πεντελικό μάρμαρο, κοσμεί την δεξιά πλευρά καθώς εισερχόμαστε στον κυρίως ναό του Αγίου Πέτρου. Το μοναδικό σε έκφραση αριστούργημα του **Μιχαήλ Άγγελου**, διακρίνεται έντονα η έκφραση του πόνου στο πρόσωπο της **Αειπαρθένου Μαρίας** καθώς παίρνει στην αγκαλιά της το άψυχο κορμί τού Υιού της μετά την αποκαθήλωση.

Ταφικό μνημείο Ουρβανού Η΄

Ο Μπερνίνι εργάστηκε για 40 χρόνια στην υπηρεσία 3 παπών, Ουρβανού Η΄, Ιννοκέντιου Ι΄ και Αλέξανδρου Ζ΄.

Ταφικό μνημείο
Ιννοκέντιου Η΄

Ταφικό μνημείο Αλεξάνδρου Ζ΄

Παρεκκλήσι Καπέλα Σιξτίνα

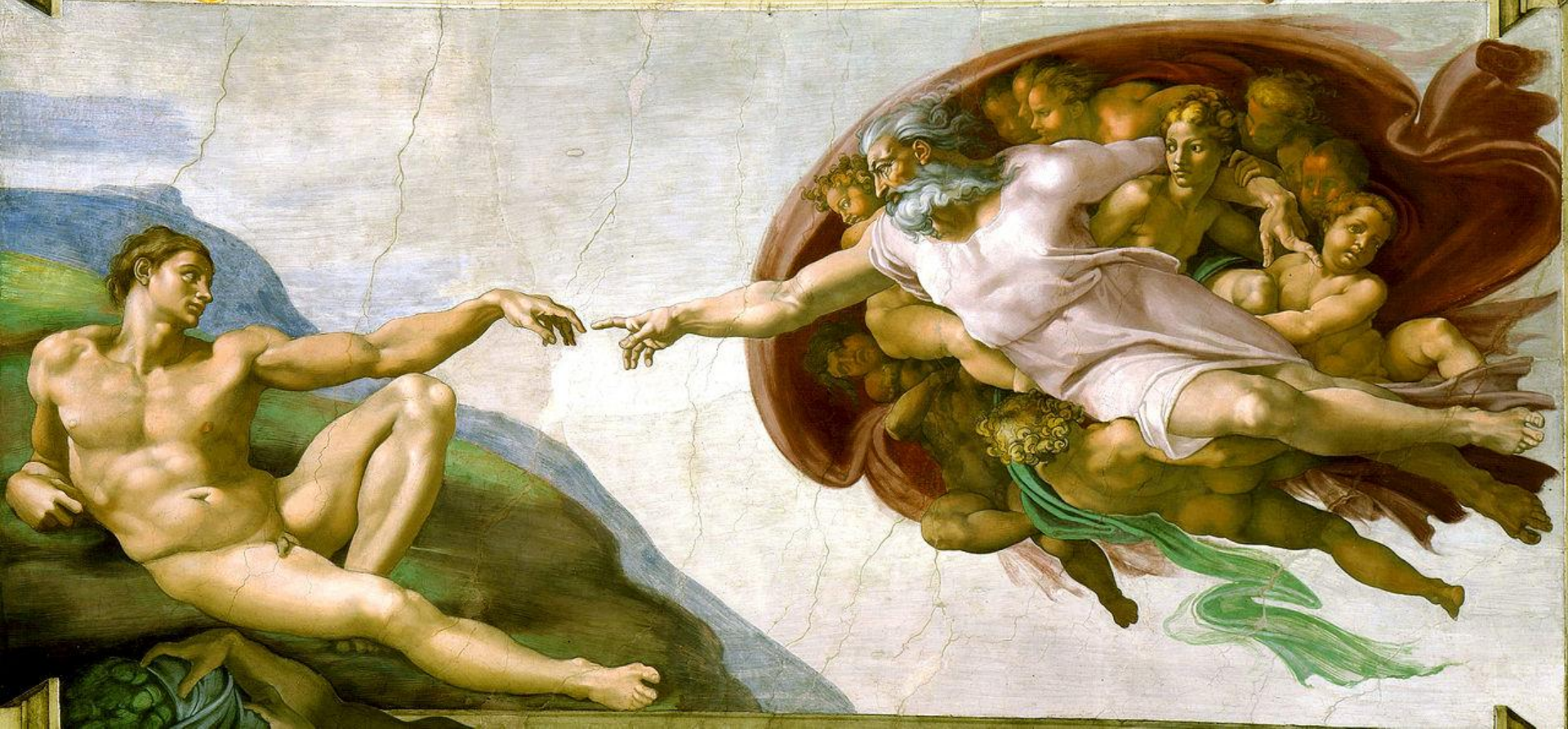
- Η **Καπέλα Σιξτίνα** ή **Καπέλα Σιστίνα** (ιτ.: *Cappella Sistina*) είναι παρεκκλήσι του Αποστολικού Παλατιού, της επίσημης κατοικίας του Πάπα, στην πόλη του Βατικανού. Αναγέρθηκε από τον Πάπα Σίξτο Δ' (ή Σίστο Δ') εκ του οποίου οφείλεται και το όνομα αυτού. Η φήμη του όμως βασίζεται στην αρχιτεκτονική του, η οποία ακολουθεί το Ναό της Παλαιάς Διαθήκης, και ιδιαίτερα για το διάκοσμό του. Είναι ζωγραφισμένο εξ ολοκλήρου με τοιχογραφίες μεγάλων καλλιτεχνών της Αναγέννησης, μεταξύ των οποίων **ο Μιχαήλ Άγγελος**, ο οποίος **φιλοτέχνησε την θρυλική οροφή του** (1508-1512).
- Η Καπέλα Σιστίνα είναι ο χώρος όπου τελούνται θρησκευτικές διοικητικές δραστηριότητες, και κυρίως το κονκλάβιο, με απόφαση του οποίου εκλέγεται ο εκάστοτε νέος Πάπας.

The Sistine Chapel Ceiling (1508–12)

Η οροφή της Καπέλα Σιξτίνα

The Creation of Adam (1510)

Η εκκλησιαστική μουσική στη Δυτική Ευρώπη

- Σημαντική έκφραση της εκκλησιαστικής μουσικής στη δυτική Ευρώπη αποτελεί το Γρηγοριανό Μέλος, δηλαδή η μουσική της Ρωμαϊκής Εκκλησίας, έτσι όπως ορίστηκε από τον Πάπα Γρηγόριο τον Διάλογο (6ος αι. μ.Χ.), που χρησιμοποίησε υλικό και από τη βυζαντινή μουσική.
- Το Γρηγοριανό Μέλος το διακρίνει ο ελεύθερος ρυθμός και δεν χωρίζεται σε μέτρα, επειδή το κείμενο που ψάλλεται δεν είναι διαμορφωμένο σε στίχους, αλλά είναι σε μορφή πεζού λόγου.

Organum

Τον 9ο και το 10ο μ.Χ. αι. εμφανίστηκε το απλό όργανο (organum), όρος που δηλώνει τις πρώτες μορφές πολυφωνίας. Στην αρχή ήταν αυτοσχέδιο τραγούδι. Πάνω σε ένα Γρηγοριανό Μέλος αυτοσχεδίαζαν μια δεύτερη μελωδία, την αντιφωνική, ενώ η πολυφωνία, με την ουσιαστική σημασία του όρου, «επινοήθηκε» στα τέλη της 1ης χιλιετίας μ.Χ. Το Γρηγοριανό Μέλος, επομένως, αποτέλεσε τη βάση της ευρωπαϊκής μουσικής.

"Πρέπει να πω ότι από όλα τα εκκλησιαστικά όργανα που έχω επισκεφθεί, εξετάσει και παίξει, το όργανο του Αγίου Σουλπικίου είναι το τελειότερο, το πιο αρμονικό, το μεγαλύτερο και πραγματικά το κορυφαίο έργο στην κατασκευή σύγχρονων εκκλησιαστικών οργάνων".

Καθηγητής Adolphe Hesse, περίφημος ερμηνευτής του Μπαχ

Ο οργάνιστας Daniel Roth

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25°
Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

Όνοματεπώνυμο: Τμήμα:

Σχολική χρονιά: Σχολείο:

1. Αναφέρετε δύο τύπους ναών, οι οποίοι αποκρυσταλλώνονται από τον 11^ο αιώνα και μετά.

A.

B.

2. Πότε και πού γεννήθηκε ο ρομανικός ρυθμός;

.....

3. Περιγράψτε τον ρομανικό ρυθμό.

.....

.....

.....

4. Αναφέρετε τρεις ναούς ρομανικού ρυθμού.

A.

B.

Γ.

5. Συσχετίστε τις δύο στήλες

A. Πίζα

B. Μιλάνο

Γ. Βερόνα

1. Άγιος Ζήνων

2. Καθεδρικός ναός

3. Άγιος Αμβρόσιος

6. Κυκλώστε την σωστή απάντηση

Ο γοτθικός ρυθμός δημιουργήθηκε

A. στη Ισπανία τον 11^ο αιώνα

B. στην Γερμανία τον 12^ο αιώνα

Γ. στην Γαλλία τον 12^ο αιώνα

7. Στο γοτθικό ρυθμό τι μπήκαν στη θέση των τοίχων;

.....

8. Αναφέρετε τρεις από τους γνωστότερους ναούς γοθτικού ρυθμού.

A.

B.

Γ.

9. Σε ποιο ρυθμό είναι κτισμένος ο ναός του αγίου Πέτρου στο Βατικανό;

.....
.....

10. Αναφέρετε ένα έργο τέχνης, που βρίσκεται στον ναό του αγίου Πέτρου στο Βατικανό.

.....

11. Αναφέρετε ένα γνωστό παρεκκλήσι στον ναό του αγίου Πέτρου στο Βατικανό.

.....

12. Πώς ονομάζεται η μουσική στην δυτική Ευρώπη;

.....

13. Ποια είναι εκείνα τα στοιχεία, που διακρίνουν το Γρηγοριανό Μέλος;

.....

.....
.....
.....

14. Πότε εμφανίζεται το «όργανο» στη δυτική εκκλησία;

.....

15. Πότε επινοήθηκε η πολυφωνία;

.....

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!